

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW
ZARZĄD GŁÓWNY

Komunikat
2/112

Warszawa, czerwiec 2012

**Szanowni P. T. Prezesi Oddziałów i Kół
Prosimy o zaznajamianie z treścią Komunikatu
wszystkich członków Zarządu i Związku**

REDAKCJA
Irena Tańska

Copyright © by Związek Sybiraków Zarząd Główny 2012
e-mail: biuro.zarzadu@poczta.internetdsl.pl

ISSN 1508-0676

Skład komputerowy – *Mirosława Sadowska*
Łamanie komputerowe – *Joanna Archacka*

Nakład 550 egz.

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW ZARZĄD GŁÓWNY
00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 12/III p.,
tel./fax 22 827-93-71
Konto bankowe PKO BP S.A. I O/Warszawie
Nr 85 1020 1013 0000 0502 0149 8617

SPRAWY ORGANIZACYJNE

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW ZARZĄD GŁÓWNY

00-048 WARSZAWA, ul. Mazowiecka 12, III p. tel./fax 0(22) 827-93-71
Konto bankowe: PKO BP VI O/Warszawa 89 1020 1068 0000 1702 0000 2105

„Jeśli zapomnę o nich,
Ty, Boże na niebie,
Zapomnij o mnie”

A. Mickiewicz

ZG/338/1

Warszawa, 10 kwietnia 2012

**Przewodniczący Rady Miasta Gdyni
Pan Stanisław Szwabski
al. Marszałka Piłsudskiego 52/54
81-382 Gdynia**

Szanowny Panie Przewodniczący,

Pismem z dnia 16 lutego 2012 r. Koło Związku Sybiraków w Gdyni wystąpiło do Pana i Prezydenta Pana Wojciecha Szczurka o nadanie jednej z alej w Gdyni imienia „Aleja Zesłańców Sybiru”.

Zarząd Główny Związku Sybiraków, popierając inicjatywę Koła, zwraca się z prośbą o jej realizację.

Tysiące znaków pamięci w całej Rzeczypospolitej poświęconych zesłańcom syberyjskim poczynszy od XVIII w., z kulminacją w latach 1940–1941 i kolejnych do 1956 r. włącznie, to trwałe świadectwo historyczne. Te tysiące znaków przypominają i upamiętniają losy około 1 350 000 Zesłańców tylko z okresu 1940–1941. Te tysiące znaków pamięci dzisiaj i w przyszłości będą budziły refleksję Polaków, szczególnie młodych pokoleń, ucząc historii.

Miasto Gdynia, którego początki to II Rzeczypospolita, miasto Gdynia, które tak znacząco wpisało się w budowę III Rzeczypospolitej, nadając nazwę Aleja Zesłańców Sybiru, wpisze się kolejny raz w historię pozytywnie.

Związek Sybiraków będzie usatysfakcjonowany spełnieniem inicjatywy Koła Sybiraków w Gdyni.

Z poważaniem
SEKRETARZ GENERALNY
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Stanisław Sikorski

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

ZARZĄD GŁÓWNY

00-048 WARSZAWA, ul. Mazowiecka 12, III p. tel./fax 0(22) 827-93-71
Konto bankowe: PKO BP VI O/Warszawa 89 1020 1068 0000 1702 0000 2105

„Jeśli zapomnę o nich,
Ty, Boże na niebie,
Zapomnij o mnie”

A. Mickiewicz

ZG/430/12

Warszawa, 17 maja 2012

Prezes
Koła Związku Sybiraków
Pan Romuald Karczewski
ul. Willowa 6
59-800 Lubań

Szanowny Panie Prezesie,
Dziękujemy za przesłaną informację o kolejnym już, piątym konkursie „Wiedzy o Sybirakach”.

Dziękujemy Staroście Lubańskiemu za patronat.

Dziękujemy Nauczycielom kierującym uczestnikami Konkursu.

Równocześnie Zarząd Główny Związku Sybiraków gratuluje laureatom Konkursu.

Takie inicjatywy konsekwentnie realizowane znajdują pełne uznanie społeczności sybirackiej.

Informacja zamieszczona została na stronie internetowej Zarządu Głównego Związku Sybiraków: www.sybiracyzg.pl. Będzie też umieszczona w „Komunikacie”.

Pozdrowienia

SEKRETARZ GENERALNY

*Zarządu Głównego
Związku Sybiraków*

Stanisław Sikorski

Do wiadomości:
Oddział Związku Sybiraków w Jeleniej Górze
ul. Jana Pawła II 7 pok. 416
58-506 Jelenia Góra

Winnica, 07 lutego 2012 r.

Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Winnicy

Szanownemu Panu
Januszowi Pawłowskiemu
w imieniu Polaków z Winnickiego Okręgu Konsularnego
i swoim własnym
składam z serca płynące podziękowania
za wzięcie czynnego udziału w Akcji „Polacy – Rodakom”
i przygotowanie paczek świąteczno-noworocznych.
Ten hojny gest wsparcia jest świadectwem
Pańskiego zaangażowania
w pomoc naszym rodakom mieszkającym na Ukrainie.

Z wyrazami wdzięczności i szacunku

Konsul Generalny RP
w Winnicy

KRZYSZTOF ŚWIDEREK
Radca-minister

Janusz Pawłowski jest prezesem Zarządu Oddziału Wojewódzkiego
w Lublinie

NAGRODY KSIĄŻKOWE – PODZIĘKOWANIE NIEPUBLICZNEGO CENTRUM EDUKACJI KUBAJAK

Sekretarz Generalny Stanisław Sikorski
Zarząd Główny Związku Sybiraków
Warszawa

Szanowny Panie Sekretarzu,

Dziękujemy za przesłane książki, z przeznaczeniem na nagrody dla uczniów w konkursie historycznym. Potwierdzamy odbiór następujących (20 sztuk) pozycji:

„Zesłaniec” nr 46/2011, 48/2011, 49/2011 (łącznie 12 szt.), „Wspomnienia kaszubskich Sybiraków” autorstwa Eugeniusza Ryczkowskiego, „Namiot Karola Wojtyły” autorstwa Marka Skwarnickiego, „Kryzys niepodległości” autorstwa Franciszka Kamińskiego (2 szt.), „Wspomnienia Sybiraków 6”, wydawca Związek Sybiraków, Zarząd Główny, Komisja Historyczna (4 szt.)

Są to cenne publikacje. Zostaną one wręczone jako nagrody dla finalistów cyklicznego konkursu historycznego, którego tytuł przewodni brzmi „Wywózki i wypędzenia, martyrologia i zwycięstwa Polaków”. Konkurs skierowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych województwa śląskiego. Odbył się już dwukrotnie – w roku szkolnym 2010/2011 oraz 2011/2012. W każdym roku uczestniczyło w nim ponad 50 szkół.

Konkurs jest dwuetapowy. Etap I odbywa się w szkole, gdzie uczniowie pod kierunkiem nauczyciela piszą tekst na podstawie pytań przesłanych przez Komisję Konkursową. Najlepsi, wytypowani przez nauczyciela uczniowie, biorą udział w etapie wojewódzkim, który odbywa się w Katowicach. W tym roku w etapie wojewódzkim brało udział 120 uczniów. W większości przypadków uczniowie ci wykazują się dużą wiedzą. Jest tym bardziej cenne, że zdecydowana większość tematów konkursowych obejmuje materiał, który nie jest nauczany w szkole. Trzeba też podkreślić duże zaangażowanie nauczycieli, którzy wiele pracy wkładają w pomoc uczniom w przygotowaniu się do konkursu. Przekazane książki trafią więc do zainteresowanej historią młodzieży.

Konkurs organizowany jest społecznie przez Niepubliczne Centrum Edukacji Kubajak (działające przy Wydawnictwie Kubajak) oraz Regio-

nalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” Katowice. Konkurs objęty jest patronatem Śląskiego Kuratora Oświaty. Przy jego organizacji współpracujemy z IPN Katowice, Związkiem Sybiraków, audycją „Lwowska Fala” nadawaną w Radiu Katowice.

Materiały potrzebne uczniom do przygotowania się do konkursu zostały w całości zamieszczone w Internecie podczas obydwu dotychczasowych edycji konkursu. Były to opracowania specjalnie przygotowane (albo dostosowane) na potrzeby konkursu oraz odnośniki do wybranych artykułów Biuletynu IPN, który jest w całości udostępniony w Internecie, a w roku szkolnym 2010/2011 również odnośnik do artykułu udostępnionego na stronie internetowej czasopisma „Zesłaniec”.

Jeszcze raz dziękuję za przekazane książki, które z pewnością będą wartościową nagrodą dla młodzieży szkolnej.

Z poważaniem

Anna Kubajak

MOIM RODZICOM

Zbliżają się doroczne Dni Matki i Ojca. Publikujemy dwa wiersze napisane przez sybiraka pana Romana Marchwickiego, wprawdzie poświęcone Jego rodzicom, ale zawierają treści, które dzielają tysiące sybiraków i które niech wywrą wrażenie na wszystkich czytających.

Na Dzień Matki

Moja Mamo, sybiraczko kochana!
Zesłańczym życiem sterana.
To Ty – pomimo trosk, chorób i głodu
Marzyłaś, byśmy jeszcze za młodu
Mogli wrócić w rodzinne strony
i słuchać, jak kościelne dzwony
W różne roku pory
wzywają nas na nieszpory.

Ale gdy pojawiła się ona,
Przeklęta linia Curzona
i stanęła na przeszkodzie,
Prysnęły nasze marzenia o Wschodzie.

Mamo droga!
Gdy pracowałem w spiekocie
A później przy kazachstańskim złocie,
Wracając z szychty o głodzie
Byłaś w stanie dać mi tylko zacierki na wodzie.

Mamo moja droga!
Gdy zmierzałem do boju
Byłaś pełna niepokoju
O mój los.
Czy wrócę cało?
Jak na kochanego syna przystało.

Roniłaś łzy po kryjomu,
Nie zwierając się nikomu
Ocierałaś je, ciekące strumieniem,
Mając nadzieję, że wszystko się odmieni.
Zanosiałaś do Boga żarliwe modły,
By ten czas podły
Nie trwał długo.

Byśmy wrócili z zesłania
i skończyły się nasze rozstania.
Po powrocie do Kraju, po wojnie
W ziemi śląskiej spoczęłaś pokornie
Dla mnie – bohaterką jesteś tylko Ty
Dziękuję Ci Mamo za te troski i łzy.
A te biało-czerwone róże
Niech Ci pachną w grobie jak najdłużej
Obiecuję, że dopóki czas mój płynie
Pamięć o Tobie nie zaginie.

Kochana Mamo!
Zapalając te znicze
W skrytości liczę
Ile mi jeszcze żyć dano.

Roman Marchwicki – sybirak

Warszawa, lato 2010 r.

Na Dzień Ojca

Mój Ojcze drogi!
Kiedy hasałem nad Niemnem i uczyłem się w szkole
Nie obce mi były harce i młodzieńcze swawole,
A później w gimnazjalnej „budzie”
Nauka szła mi jak po grudzie,
Ty byłeś w mundurze, miałeś szablę i ostrogi.
Gdy nastał wojny czas srogi
Jak na polskiego żołnierza przystało
Broniłeś Ojczyzny przed niemiecką nawałą.
Po powrocie z frontu do grodzieńskiego domu
Okupant sowiecki aresztował ciebie po kryjomu
Znalazłeś się w więziennej celi
A nas na syberyjskie zesłanie wzięli.
Nastał czas ciężki i srogi,
Bo rozeszły się nasze drogi.
Ojcze mój!
Kiedy w czoła pocie
Pracowałem przy złocie,
Krocząc po wojennej marszrucie
Do Kraju wytrwale

Myślałem o Tobie stale,
Jaki jest los Twój?

Dziś po latach
Gdy szczęśliwie wróciłem do Kraju
Z zesłańczego raju,
Już wiem, że odszedłeś z tego świata
Z ręki więziennego kata.

Chcę wiedzieć, gdzie jest grób Twój?
Może spoczywasz w bezimiennej mogile?
Stawiam to pytanie,
By odpowiedzieć na nie,
i nie tylko sobie.
Chcę wiedzieć tylko tyle.

Pałac znicze i kładąc róże
Na rodzinnym grobie
Myślę także o Tobie,
że zginąłeś, bo byłeś w polskim mundurze.
Że ongiś na podejściach do Warszawy
Toczyłeś z bolszewikami bój krwawy.
Dziękuję Ci Ojczy kochany!
Że w niedzielę
Bywałem w garnizonowym kościele,
Że oglądałem wojskowe imprezy i defilady,
By pójść później w Twoje ślady
Dziękuję Ci szczerze
Za dbanie
O moje patriotyczne wychowanie
Mój Ty bohaterze.

Zapewniam,
Że dopóki czas mój płynie
Pamięć o Tobie nie zaginie.
Post scriptum.
Ten wiersz pisałem w nocy,
Będąc w natchnieniu
i przy Boskiej pomocy.

**Związek Sybiraków Zarząd Główny
ul. Mazowiecka 12, Warszawa**

**Szanowny Pan Stanisław Sikorski
Sekretarz Generalny Zarządu Głównego
Związku Sybiraków**

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Bardzo dziękuję za informację o przyjęciu propozycji podziękowania narodowi kazachskiemu za pomoc Polakom w trudnych latach deportacji w latach 30. i 40. XX wieku!

Jak wiemy, jest wiele świadectw, zarówno Polaków deportowanych do Kazachstanu w 1936 r., jak i tych, którzy byli deportowani w latach 1940–41, o wielkiej życzliwości Kazachów i ich pomocy, mimo że sami byli biedni i wiele wycierpieli. Planowana wizyta prezydenta Nazarbajewa do Polski została przeniesiona na jesień. Myślę, że podziękowanie narodowi kazachskiemu byłoby bardzo cennym znakiem w relacjach między naszymi narodami, jako gest prawdziwie ludzki i chrześcijański.

Z szacunkiem!

+ abp Tomasz Peta
metropolita w Astanie

**Jego Ekscelencja
Arcybiskup Tomasz Peta**

Zarząd Główny Związku Sybiraków dziękuje za inicjatywę dotyczącą listu do prezydenta Kazachstanu. Według naszych informacji wizyta została przełożona, a nowy termin nie jest znany. Niezależnie od tego, podejmiemy kontakt z Ambasadą Kazachstanu w Warszawie, w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych. Jeszcze raz podziękowania i Bóg zapłać JE Arcybiskupowi.

Z wyrazami szacunku

*SEKRETARZ GENERALNY
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków*

Stanisław Sikorski

Do wiadomości: Jerzy Rossowski

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZWIĄZKU SYBIRAKÓW 26.04.2012 R. W WARSZAWIE

Dnia 26 kwietnia 2012 roku odbyło się zebranie Zarządu Głównego ZS z udziałem Głównej Komisji Rewizyjnej, Głównego Sądu Koleżeńskiego, prezesów oddziałów wojewódzkich oraz zaproszonych gości.

Porządek dzienny zebrania:

1. Otwarcie obrad i przyjęcie porządku dziennego
2. Przedstawienie sprawozdania merytorycznego z działalności Zarządu za 2011 rok.
3. Przedstawienie sprawozdania z wykonania preliminarza finansowego za 2011 rok.
4. Przedstawienie preliminarza wydatków – przychodów na 2012 rok.
5. Dyskusja.
6. Przyjęcie uchwał.
7. Informacje prezesów Oddziałów: Katowice, Łódź, Olsztyn o działalności w 2011 roku i planach na 2012 rok.
8. Sprawy organizacyjne, informacje i wolne wnioski.
9. Zakończenie.

Po przyjęciu porządku dziennego przystąpiono do obrad.

Zebranie zagałę prezes Zarządu Głównego ZS Tadeusz Chwiedź, witając uczestników posiedzenia i informując o pracy Zarządu Głównego. W ostatnim czasie dzieje się bardzo wiele w sprawach dotyczących sytuacji prawnej kombatanów, rząd pracuje nad nową ustawą o kombatanach i osobach represjonowanych. Z naszego punktu widzenia najważniejsza jest sprawa jednoznacznego ujęcia w opracowywanej ustawie odszkodowań. Istotne jest również nadanie wszystkim sybirakom uprawnień inwalidy wojennego. Przedstawiciele Związku Sybiraków dwukrotnie zostali przyjęci przez Kancelarię Prezydenta, trzykrotnie spotkali się z marszałek Sejmu Ewą Kopacz. Nawiązana została współpraca z IPN – zostanie powołana wspólna komisja do ustalenia rzeczywistej liczby wywiezionych do ZSRR Polaków.

Stanisław Sikorski Sekretarz Generalny Zarządu Głównego ZS przedstawił sprawozdanie z pracy Zarządu w 2011 roku. Związek obecnie liczy około 38 tysięcy członków w 56 oddziałach. W 2011 roku odbyły się trzy posiedzenia Prezydium oraz dwa posiedzenia Zarządu z udziałem preze-

sów Oddziałów. Cieszy rosnąca liczba szkół, które przyjęły imię Sybiraków – jest ich już 44, sygnalizowane są kolejne. Powstało pięć Stowarzyszeń Pamięci Zesłańców Sybiru.

Najwięcej spraw, którymi zajmuje się Zarząd, dotyczy kwestii społecznych oraz prawnych, które załatwiane są bądź we własnym zakresie, bądź przekazywane do urzędów według ich kompetencji. I tak do Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przesłano 77 wniosków o przyznanie uprawnień osoby represjonowanej oraz dla wdów i wdowców po kombatantach.

Wystąpiono o 85 odznaczeń państwowych, przyznano 37 osobom, najwyższym odznaczeniem był Złoty Krzyż Zasługi. Otrzymaliśmy 184 Krzyże Zesłańców Sybiru. Część z 41 wniosków o nadanie Medalu Pro Memoria została już zrealizowana. 505 osób otrzymało Odznakę Honorową Sybiraka.

Komisja Socjalna przyznała 12 osobom zapomogi na łączną kwotę 9100 zł.

W zakresie upowszechniania wiedzy o losach zesłańców i wartości patriotycznych powstały nowe tablice pamiątkowe oraz dwuczęściowy album zawierający filmy związane z tą tematyką oraz mało znany temat – udział sybiraków we frontach II wojny światowej.

W 2011 roku odbyły się ogólnokrajowe uroczystości:

- we Wrocławiu – Kwiecień Miesiącem Pamięci Golgoty Wschodu,
- pielgrzymka do Grodzca i Częstochowy na Jasną Górę,
- Zjazd dyrektorów szkół noszących imię Sybiraków,
- Zjazd Sierot w Karpaczu,
- XI Międzynarodowy Marsz Żywej Pamięci Polskiego Sybiru.

Za osiągnięcia w zakresie propagowania historii Związek Sybiraków otrzymał dyplom i statuetkę Kustosza Pamięci Narodowej.

W 2011 roku ukazały się cztery numery Komunikatu i cztery Zesłańca.

Stanisław Jurkin – skarbnik Zarządu Głównego złożył sprawozdanie finansowe za 2011 rok, w którym poinformował o usprawnieniu zbierania składek członkowskich. Niektóre Oddziały wpłacają już składki za rok bieżący. Planowano na rok 2011 wydatki w wysokości 457 300 zł, wydano 254 813,82 zł.

Przychody zaplanowano na 2011 rok, wpłaty wyniosły 361 533,19 zł.

Plan na 2012 rok – wpływy 418 500 zł.

W imieniu Głównej Komisji Rewizyjnej sprawozdanie z działalności w 2011 roku złożył Roman Janik. Bilans za rok 2011 po stronie aktywów i pasywów zamyka się kwotą 690 983,48 zł. Komisja stwierdziła, że dokumentacja finansowa jest prowadzona prawidłowo.

Z dotacji Związek otrzymał 58 000 zł plus 30 000 na organizację Marszu Żywej Pamięci Polskiego Sybiru w Białymstoku.

Za rok 2011 uzyskano wynik dodatni, utrzymana została płynność finansowa.

Przewodniczący Głównego Sądu Koleżeńskiego poinformował, że w 2011 roku nie wpłynęły do Komisji żadne skargi lub zażalenia. Sekretarz Generalny S. Sikorski poinformował o trwającym jednak od ponad roku konflikcie między Zarządem Koła i Oddziału, który być może zakończy się ugodą.

W związku z zatwierdzeniem odznaki Zasłużony dla Związku Sybiraków planuje się, że pierwsze odznaczenia nastąpią w czasie XII Marszu Żywej Pamięci Polskiego Sybiru.

Następnie wywiązała się polemika odnośnie składek wpłacanych do Zarządu Głównego. W sprawozdaniu finansowym znalazł się zapis, że pewien Oddział wpłacił 163% składek. Jak wyjaśniono, wynika to z tego, że wpłacono łącznie składki za okres bieżący, jak i zaległe. Padło pytanie, czy należy skreślać osoby, które nie płacą składek członkowskich, podtrzymało poprzednie postanowienie, że osoby takie nadal pozostają członkami.

Jedynym orężem, jakim dysponujemy wobec uchylających się od płacenia, jest prośba, by uiszczali w miarę możliwości należności.

Jolanta Hryniewicka dała przykład Oddziału Białostockiego, gdzie najpierw wzywa się do uregulowania należności, lub osoby nieplacące wypełniają odpowiedni formularz, w którym deklarują rezygnację z członkostwa. Stanisław Sikorski (Sekretarz Generalny) zwrócił uwagę, że wszystkie wątpliwości rozstrzyga Statut Związku Sybiraków oraz przepisy o księgowości i tego należy się trzymać.

Prezes Tadeusz Chwiedź poinformował, że zostanie opracowana instrukcja – wyjaśnienie, jak wypełniać formularze księgowe.

Na wniosek Prezesa głosowano nad przyjęciem sprawozdania merytorycznego, finansowego i planu finansowego na rok 2012; wszystkie przyjęto bez głosów przeciwnych.

W związku z tym, iż w październiku 2011 roku odbyły się wybory do Sejmu, pojawił się problem, czy nasze poprzednie starania o odszkodowanie zachowały ważność, ponieważ przechodzą z kadencji na kadencję tylko dwa rodzaje ustaw – z inicjatywy poselskiej i z inicjatywy obywatelskiej, które wymaga uzyskania 100 tysięcy podpisów, co w naszym przypadku jest niemożliwe, ale może to być tylko 15 podpisów posłów i to

uzyskaliśmy. Według uzyskanych informacji jest w przygotowaniu przez Biuro Prawne Sejmu ustawa dotycząca i spraw inwalidztwa wojennego, i odszkodowania.

Marian Gajda zwrócił uwagę na trudności, jakie pociąga za sobą deklaracja odpisu 1% podatku na określony cel (KRS). Gdyby takie konto powstało przy Zarządzie Głównym ZS, a Zarząd Główny ZS rozważa taką możliwość i być może wejdzie ona w życie, ale należy uzyskać status organizacji pożytku publicznego. Na razie tylko, jak powiedział Stanisław Sikorski, kilka Oddziałów uzyskało go, więc operacje przekazania uzyskanych w ten sposób środków byłyby skomplikowane i kosztowne.

W dyskusji ponownie wrócił temat odszkodowań i uprawnień inwalidy wojennego dla wszystkich sybiraków. Na prośbę Biura Analiz Sejmowych i Ministerstwa Finansów Zarząd Główny ZS dostarczył odpowiednie wyliczenia kosztów, jakie pociągnie za sobą pozytywna decyzja. Kwota wynikająca z naszych obliczeń wyniosłaby około miliarda złotych i powinna być przewidziana w budżecie państwa na 2013 rok. Miejmy nadzieję, że sprawa po przejściu przez wszystkie instancje właściwych ministerstw będzie pozytywnie załatwiona.

Prezes Tadeusz Chwiedź ponownie wrócił do zmian ustawowych dotyczących kombatantów i osób represjonowanych. Dotychczas korzystano z dwóch ustaw – z roku 1991 i 2001, która będzie zmieniona. Obecnie w fazie dyskusji jest projekt ustawy o korpusie weteranów.

Podobnie jest ze zmianą podporządkowania i rangi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, który ma być ministerstwem bezpośrednio podlegającym premierowi. Wspomniał też o propozycji zmiany wysokości zniżki na korzystanie ze środków transportowych.

W najbliższym czasie zostanie przeprowadzona ewidencja znaków pamięci znajdujących się na terenie całego kraju, o czym zostali już powiadomieni prezesi Kół i Oddziałów.

Włodzimierz Kowalczyk zreferował sprawę ustalenia właściwej liczby osób represjonowanych. Dotychczas oficjalnie podawana przez IPN liczba wywiezionych wynosi 320 tysięcy, na co Związek Sybiraków nie wyraża zgody.

Na nasz wniosek IPN zwołał posiedzenie stron zainteresowanych w składzie: prezes IPN, min. J. Ciechanowski, prof. W. Materski, prof. A. Paczkowski, Z. Gluza – prezes Karty, dr S. Kalbarczyk, prezes ZS T. Chwiedź. Ustalono, że dla ustalenia prawdziwej, wiarygodnej liczby IPN

ma przygotować odpowiednie materiały do dyskusji. Związek Sybiraków może akceptować 1 300 000–1 350 000 wywiezionych w różnych okresach na tereny ZSRR.

Z inicjatywy Stowarzyszenia Kresy – Syberia odbyło się spotkanie, którego tematem była kwestia wprowadzenia do programów nauczania historii tematyki zesłań. W tej chwili jest wytypowanych dziewięć tematów, które po opracowaniu zostaną rozesłane do szkół.

Danuta Sedlak przedstawiła sprawozdanie z działalności Oddziału w Katowicach. Na wniosek Aleksandry Szemioth poinformowała, że w Krakowie z inicjatywy grupy studentów Uniwersytetu Pedagogicznego powstało Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Wysiedleń.

Podczas zebrania prezes Zarządu Głównego Tadeusz Chwiedź za szczególne zasługi dla Związku Odznaką Honorową Sybiraka odznaczył Henryka Okulewicza, Zbigniewa Miarzyńskiego i Cezarego Kozłowskiego. Nicole Radziwiłł otrzymała tytuł Członka Honorowego Związku Sybiraków.

Uchwała nr 3/12

z posiedzenia Zarządu Głównego w dniu 26.04.2012 r.

Zarząd Główny przyjął zaproponowany porządek obrad, jak następuje:

1. Przedstawienie sprawozdania merytorycznego z działalności Zarządu za 2011 rok
2. Przedstawienie sprawozdania z wykonania preliminarza finansowego za 2011 rok
3. Przedstawienie preliminarza wydatków-przychodów na 2012 rok
4. Dyskusja
5. Przyjęcie uchwał
6. Informacja Prezesów Oddziałów: Katowice, Łódź i Olsztyn o działalności w 2011 roku i planach na 2012 rok
7. Sprawy organizacyjne, informacje i wolne wnioski
8. Zakończenie

SEKRETARZ GENERALNY

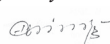
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Stanisław Sikorski

PREZES

Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

inż. Tadeusz Chwiedź

Uchwała nr 4/12

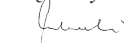
z posiedzenia Zarządu Głównego w dniu 26.04.2012 r.

Zarząd Główny przyjął i zatwierdził sprawozdanie merytoryczne za 2011 rok.

Uchwałę przyjęto jednogłośnie zgodnie z załączoną listą obecności.

SEKRETARZ GENERALNY

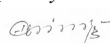
Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

Stanisław Sikorski

PREZES

Zarządu Głównego
Związku Sybiraków

inż. Tadeusz Chwiedź

Uchwała nr 5/12

z posiedzenia Zarządu Głównego w dniu 26.04.2012 r.

Zarząd Główny przyjął informacje dotyczące przychodów i wydatków za 2011 rok.

Uchwałę przyjęto jednogłośnie zgodnie z załączoną listą obecności.

*SEKRETARZ GENERALNY**Zarządu Głównego
Związku Sybiraków**Stanisław Sikorski**PREZES**Zarządu Głównego
Związku Sybiraków**inż. Tadeusz Chwiedź***Uchwała nr 6/12**

z posiedzenia Zarządu Głównego w dniu 26.04.2012 r.

Zarząd Główny przyjął i zatwierdził preliminarz finansowy za 2011 rok.

Uchwałę przyjęto jednogłośnie zgodnie z załączoną listą obecności.

*SEKRETARZ GENERALNY**Zarządu Głównego
Związku Sybiraków**Stanisław Sikorski**PREZES**Zarządu Głównego
Związku Sybiraków**inż. Tadeusz Chwiedź***Uchwała nr 7/12**

z posiedzenia Zarządu Głównego w dniu 26.04.2012 r.

Zgodnie ze Statutem Zarząd Główny w drodze szczególnego wyjątku nadaje honorowe członkostwo Pani Nicole Radziwiłł za Jej zasługi na rzecz społeczności sybirackiej.

Uchwałę przyjęto jednogłośnie zgodnie z załączoną listą obecności.

*SEKRETARZ GENERALNY**Zarządu Głównego
Związku Sybiraków**Stanisław Sikorski**PREZES**Zarządu Głównego
Związku Sybiraków**inż. Tadeusz Chwiedź*

UROCZYSTOŚCI I SPOTKANIA

ODWIEDZINY STULETNIJ SYBIRACZKI JANINY BARTNICKIEJ

W dniu 22 grudnia 2011 r. przedstawiciele Oddziału Związku Sybiraków w Białymstoku: B. Truszkowski – wiceprezes Zarządu Oddziału ZS, M. Pluta – członek Komisji Historycznej, J. Hryniewicka – sekretarz Zarządu Oddziału oraz prezes Koła w Czarnej Białostockiej Teresa Kalinin odwiedzili sędziwą jubilatkę, mieszkającą w Czarnej Wsi Kościelnej w województwie podlaskim.

Dzień wcześniej byli też u Niej z wizytą przedstawiciele wojewody podlaskiego, prezydenta miasta Białegostoku oraz burmistrz Czarnej Białostockiej.

Pomimo nienajlepszego samopoczucia Janiny Bartnickiej udało nam się zamienić z nią kilka słów, życzyć zdrowych, pogodnych dni i ludzkiej życzliwości.

Pani Janina Bartnicka podzieliła los tych Polaków, którzy byli zesłani na nieludzką ziemię w latach czterdziestych XX wieku.

Jako żona funkcjonariusza Policji Państwowej wraz z matką została w czerwcu 1941 roku wywieziona z rodzinnej miejscowości na Sybir do Krasnojarskiego Kraju, Użurski Rejon, Sowchoz nr 1 Duży Sołbat.

W listopadzie 1942 roku wraz z matką podjęła pracę w polskim sierocińcu, a następnie dzięki pomocy gen. Andersa znalazła się z dziećmi w Teheranie. Dalszy szlak wędrówki prowadził do Tengeru w Afryce, gdzie przebywała do 1948 r. Tam przez cały czas opiekowała się dziećmi, a następnie powróciła do kraju.

Swoje wspomnienia, mimo zaawanso-

Od lewej: J. Hryniewicka przedstawia dyplom Związku Sybiraków, jubilatka z otrzymanymi kwiatami, B. Truszkowski prezentuje grawerton od Marszałka woj. podlaskiego, p. Teresa Kalinin – prezes Koła ZS w Czarnej Białostockiej.

wanego wieku (96 lat) bardzo obrazowo opisane przekazała do monografii autorstwa Haliny Kozal „Dzieje Czarnej Wsi Kościelnej”.

Dostojnej Jubilatce w imieniu marszałka województwa podlaskiego przekazaliśmy grawerton z życzeniami wszelkiej pomyślności na dalsze lata życia, natomiast od Związku Sybiraków pięknie oprawiony Dyplom, album „Znaki Pamięci Polskiej Golgoty Wschodu” woj. podlaskiego oraz kwiaty i słodycze.

Pożegnaliśmy bardzo wzruszoną, choć już trochę zmęczoną sybiraczkę i rozmyślając o naszych zesłańczych losach, powróciliśmy do Białegostoku.

Jolanta Hryniewicka

112 LAT APOLONII LISOWSKIEJ

W dniu 18 lutego br. trzyosobowa delegacja Zarządu Koła ZS Warszawa-Śródmieście (przewodnicząca delegacji Janina Maśny, Taddea Bieńkowska, skarbnik, Janusz Dziadura, były wiceprezes, aktualny przewodniczący Komisji Rewizyjnej) wzięła udział w uroczystości obchodów 112. rocznicy urodzin Apolonii Lisowskiej.

Apolonia Lisowska urodziła się 18 lutego 1900 roku niedaleko Grodna, gdzie przeżyła wybuch i całą I wojnę światową. Po wkroczeniu wojsk rosyjskich na tereny Kresów Wschodnich w 1940 roku została zesłana na tereny południowego Kazachstanu, a jej mąż do łagru w okolicach Archangielska.

Uroczystość rozpoczęła się o godz. 10.00 mszą świętą w intencji Jubilatki w Kaplicy ss. Felicjanek, które prowadzą jednocześnie Zakład dla Chronicznie Chorych Kobiet w Białoleśce. W uroczystości udział wzięła również delegacja z Kancelarii Prezydenta Komorowskiego, a do życzeń dołączyła się również małżonka. Delegacja złożyła piękne kwiaty z miniaturą malarzką i stosownymi napisami.

Kolejną delegacją, która składała życzenia, była delegacja z Urzędu m.st. Warszawy (kwiaty, dyplom z życzeniami).

Delegacja Zarządu Koła – olbrzymi kosz kwiatów, kompozycja ze storczykami oraz życzenia na piśmie od Zarządu.

W uroczystości uczestniczyła liczna rodzina Jubilatki, a siostry Felicjanek przygotowały wspólnie tort z dekoracjami i były organizatorkami całego przyjęcia, łącznie z lampką szampana.

ZG ZS

PAMIĘĆ O SYBIRAKACH

Za polskich zesłańców zmarłych na Syberii oraz tych, którzy odeszli do wieczności po powrocie z nieludzkiej ziemi, modlono się w stalowolskim kościele św. Floriana. Wracano pamięcią do daty 10 lutego 1940 roku – dnia pierwszej masowej deportacji polskich rodzin z naszych ziem, zajętych w 1939 roku przez Związek Sowiecki. Okolicznościową mszę św. sprawował ks. Krzysztof Piekarski, a nabożeństwo ubogacił śpiewem Chór „Puellarum Cantus” Publicznej Szkoły Podstawowej nr 11 w Stalowej Woli pod dyrekcją Katarzyny Pisery.

– 10 lutego 1940 roku, w warunkach surowej zimy, kiedy mróz dochodził do czterdziestu stopni, wywożono na Syberię polskie rodziny w bydłych, zakratowanych wagonach. Wywieziono 220 tysięcy osób, w większości kobiety i dzieci. I to tylko dlatego, że były Polakami. To był program niszczenia narodu polskiego – mówił Zbigniew Paszkiewicz, przewodniczący Koła Sybiraków w Stalowej Woli. – Jakże wielu z tych zesłańców zmarło już w czasie transportu, a potem tam, na Syberii, wskutek mrozu, głodu, chorób i katorżniczej pracy. Syberyjskie szlaki są naznaczone bezimiennymi mogiłami, bo często w Kazachstanie nie było z czego zrobić krzyża.

– Bardzo się cieszę, że przychodzicie do kościoła św. Floriana, aby zanosić modlitwę za naszych ojców i braci – zwrócił się do sybiraków ks. Marian Balicki, proboszcz parafii. Podkreślił, że ich wielkim zadaniem jest przekazywanie pamięci o tych, którzy doświadczyli wielkiego cierpienia na Wschodzie i tam zginęli. Tam, gdzie na Syberii, są ich groby. Natomiast tutaj, w Stalowej Woli, bije wiele serc, które o nich pamiętają i tutaj zanoszona jest do Boga modlitwa za nich.

Piotr Jackowski

Przedruk z „Nasz Czas” nr 3/68 z 2012 r.

72. ROCZNICA MASOWYCH DEPORTACJI NA SYBERIĘ A MYŚMY SZLI I SZLI – NIEPOKONANI!

72. rocznica masowych deportacji na Sybir była okazją do wspólnych wspomnień dramatycznych lat, jakich bogatyńscy Sybiracy doświadczyli podczas zsyłki na nieludzką ziemię. Jak co roku Bogatyńskie Koło Związków Sybiraków uroczysto obchodziło tę rocznicę.

Pamięć o tych dramatycznych wydarzeniach jest niezwykle ważna. Sybiraków z roku na rok jest coraz mniej, jednak właśnie w Bogatyni szczególną wagę przywiązuje się do uczczenia i uhonorowania tych, jakże zasłużonych ludzi. Właśnie do Związku Sybiraków należy między innymi upamiętnienie losów zesłańców, a w Bogatyni, poprzez prowadzone liczne kroniki, historie zapisywane przez uczniów, czy choćby plany związane z nadaniem imienia ulicy Sybiraków, jest to niezwykle zauważalne, o czym mówili obecni na uroczystości zastępca burmistrza Jerzy Stachyra i ks. dziekan Jan Żak.

Wyrazy uznania i szacunku dla zesłańców syberyjskich przekazał burmistrz Andrzej Grzmielewicz, podkreślając, iż postawa, jaką prezentują sybiracy, pozostaje lekcją patriotyzmu i niezłomnym świadectwem historii dla wszystkich pokoleń Polaków.

www.bogatynia.pl

POWOŁANIE STOWARZYSZENIA PAMIĘCI ZESŁAŃCÓW SYBIRU W BIAŁYMSTOKU

Zebranie założycielskie odnośnie powołania Stowarzyszenia odbyło się w Białymstoku w dniu 08.12.2011 r.

Zebranie rozpoczął prezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków Tadeusz Chwiedź, serdecznie witając przedstawicieli władz samorządowych, kościelnych, oświatowych, harcerstwa, pracowników Muzeum Wojska z dyrektorem Robertem Sadowskim na czele oraz przybyłych sybiraków.

Poinformował o potrzebie powołania Stowarzyszenia zgodnie z uchwałą VI Zjazdu Związku Sybiraków. Przekazał obecnym, że wszystkim zainte-

resowanym został dostarczony Statut opracowany przez ZG Związku Sybiraków – nikt nie zgłosił uwag w tej kwestii.

Na propozycję prezesa, aby przewodniczącym obrad został Jerzy Bołtuć, dyr. Szkoły Podstawowej nr 34, sekretarzem zebrania Jolanta Hryniewicka, sekretarz Podlaskiej Rady Związku Sybiraków, a protokolantką Heronima Dzierma – nikt nie zgłosił sprzeciwu.

Następnie Jolanta Hryniewicka przedstawiła listę osób chętnych do współpracy na rzecz Stowarzyszenia. Wszyscy proponowani kandydaci wyrazili zgodę, zatem listę grupy założycielskiej (16 osób) przewodniczący obrad poddał pod głosowanie – została zatwierdzona jednogłośnie.

Zatwierdzona lista członków założycieli uprawniała do wyboru Zarządu – zgłoszono następujące osoby: Jerzy Bołtuć, Elżbieta Rogowska, Bogdan Topór, Lidia Rafałowska, Sylwia Trzeciakowska;

do Komisji Rewizyjnej weszły trzy osoby: Zbigniew Klimowicz, Robert Sadowski, Elżbieta Zimnoch.

Wszyscy zgłoszeni członkowie wyrazili zgodę na działalność w Stowarzyszeniu.

Zarząd Stowarzyszenia ukonstytuował się następująco:

Jerzy Bołtuć – prezes, Bogdan Topór – wiceprezes, Elżbieta Rogowska – wiceprezes, Lidia Rafałowska – sekretarz, Sylwia Trzeciakowska – skarbnik.

Komisja Rewizyjna: Zbigniew Klimowicz – przewodniczący, Elżbieta Zimnoch – zastępca, Robert Sadowski – członek.

Przegłosowano i jednogłośnie zatwierdzono skład Zarządu i Komisji Rewizyjnej, a propozycję T. Chwiedzia, aby nowo powołane Stowarzyszenie zostało członkiem Wojewódzkiej Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych w Białymstoku, przyjęto jednogłośnie.

Wszystkim członkom i sympatykom Stowarzyszenia prezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków Tadeusz Chwiedź złożył gratulacje i życzenia owocnej pracy w tak szczytnym zamierzeniu jak kontynuowanie utrwalania pamięci o Polskiej Gołgocie Wschodu. Do tych życzeń i gratulacji dołączyli się również dyr. Zbigniew Kamiński pełnomocnik Urzędu Marszałkowskiego ds. Kombatantów oraz dyr. Przemysław Tuchliński, przedstawiciel prezydenta Białegostoku.

Ukoronowaniem wielu zabiegów i prac przy rejestracji Stowarzyszenia było w dniu 16.03.2012 r. postanowieniem Sądu Rejonowego w Białymstoku wpisanie do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS

0000412875 Podlaskie Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru w Białymstoku przy ul. J. Kilińskiego 7.

Pierwsze oficjalne spotkanie Podlaskiego Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru odbyło się bardzo uroczystie w siedzibie Stowarzyszenia – w Muzeum Wojska przy ul. J. Kilińskiego 7.

Przybyłych gości przywitał bardzo serdecznie dyr. Muzeum Wojska Robert Sadowski oraz prezes Stowarzyszenia Jerzy Bołtuć.

Spotkanie miało miejsce w dniu 02.04.2012 r., tak znaczącym miesiącem pamięci dla wszystkich Polaków. Uświetniła je też obecność dostojnych gości – Renaty Przygodzkiej i Aleksandra Sosny – zastępców prezydenta Białegostoku, Roberta Tyszkiewicza, posła na Sejm RP, Marka Liberadzkiego – pełnomocnika wojewody podlaskiego, Zbigniewa Kamińskiego – pełnomocnika Marszałka ds. Kombatantów.

Byli też przedstawiciele sybiraków na czele z prezesem Tadeuszem Chwiedziem oraz prezesi organizacji kombatanckich.

Wszyscy zabierający głos podkreślali, jak wielką rolę ma do odegrania powołane Stowarzyszenie w integrowaniu młodego pokolenia i kształtowaniu wśród młodzieży poczucia przynależności do narodu poprzez krzewienie wiedzy o martyrologii Polaków.

Spotkanie zakończyło się miłym akcentem – złożeniem życzeń świątecznych, a przede wszystkim wspólnej, jak najdłuższej współpracy ze Związkiem Sybiraków.

Jolanta Hryniewicka

SPOTKANIE OPŁATKOWE KOŁA GDAŃSK-ŚRÓDMIEŚCIE

Spotkanie opłatkowe w dniu 11 stycznia 2012 roku Związku Sybiraków Koła Gdańsk-Śródmieście rozpoczął prezes Zarządu Koła Janusz Bruzewski.

Powitał wszystkich zebranych sybiraków, a w szczególności zaproszonych gości: wiceprezydent Miasta Gdańska panią Ewę Kamińską, przedstawiciela Rady Miasta pana Marka Bumblisa, ks. kan. Henryka Kielaczyńskiego – proboszcza parafii św. Ignacego Loyoli – opiekuna duchowego

sybiraków oraz ks. Jana Jarosza – sybiraka i panią Hanę Śliwę – prezesa Związku Armii Krajowej.

Po powitaniu odegrano Hymn Sybiraków, a następnie dziewięciu sybirakom wręczono przyznane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej odznaczenia Krzyż Zesłańców Sybiru, a mianowicie: Irenie Bernardyn, Mieczysławowi Dobkowi, Jadwidze Kuchnickiej, Halinie Kurek, Genowefie Różańskiej, Leszkowi Sadowskiemu, Stanisławowi Sadowskiemu oraz Leokadii Szostak i Walerianowi Szostak.

Po odznaczeniach głos zabrał ks. Henryk Kielaczyński, a następnie Ewa Kamińska i Marek Bumblis.

Po oficjalnych wystąpieniach nastąpiło dzielenie się opłatkiem, śpiewanie kolęd. Spotkanie odbyło się w miłej i przyjaznej atmosferze.

SPOTKANIE NOWOROCZNE CZŁONKÓW ZARZĄDU ODDZIAŁU I ZARZĄDU KOŁA W KROŚNIE Z UDZIAŁEM ZAPROSZONYCH GOŚCI – W DNIU 26 STYCZNIA 2012 ROKU

Spotkanie Związku Sybiraków odbyło się w restauracji Hermina w Krośnie. W spotkaniu uczestniczyli członkowie Zarządu Oddziału, Komisji Rewizyjnej, Sądu Koleżeńskiego, członkowie Zarządu Koła i działacze Koła w Krośnie oraz zaproszeni goście: Alicja Zajac – senator, ojciec franciszkanin płk Tadeusz Porębski, Jan Juszcak – starosta krośnieński, Piotr Przytocki – prezydent Krosna, Grażyna Ostrowska – kierownik Biura Promocji i Rozwoju Starostwa, Ewa Bukowiecka – rzecznik prasowy starostwa krośnieńskiego, Aleksander Roman – wiceprezes Zarządu Okręgu Światowego Związku Żołnierzy AK w Krośnie, kpt Bogusław Antas – przedstawiciel WKU w Jaśle.

Spotkanie rozpoczęło się Hymnem Sybiraków.

Pierwszą część spotkania prezes Zarządu Oddziału rozpoczął od krótkiej refleksji historycznej na temat 149. rocznicy wybuchu powstania styczniowego. Przypomniwał, że w powstaniu uczestniczyło 282 powstańców związanych z Podkarpaciem; i tak z Dębowca – 23 osoby, z Jasła – 9, z Kołaczyc – 19, z Krosna – 12, z okolic Sanoka – 10, z Leska – 7 osób, 39 powstańców z Podkarpacia zesłano na Syberię.

Tematyką powstania styczniowego zajmiemy się obszerniej w latach 2013–2014 – w 150. rocznicę wybuchu powstania – powiedział prezes Oddziału.

Następnie prezes Oddziału poinformował zebranych o odbytym 3 stycznia br. w Warszawie posiedzeniu Zarządu Głównego z udziałem prezesów Oddziałów. Podał też informację o działalności Zarządu Oddziału w 2011 roku oraz zaprezentował plan pracy na 2012 rok.

Na zakończenie prezes Władysław Kuźma podziękował członkom Zarządu Oddziału, Komisji Rewizyjnej, Sądu Koleżeńskiego za aktywną działalność społeczną na rzecz Związku Sybiraków.

W imieniu Zarządu Oddziału złożył też serdeczne podziękowania za współpracę, za udzielaną pomoc i życzliwy stosunek do Związku Sybiraków obecnym na spotkaniu: staroście Janowi Juszcakowi, prezydentowi Krosna Piotrowi Przytockiemu oraz Grażynie Ostrowskiej a także wiceprezesowi Zarządu Okręgu ŚZZ AK w Krośnie Aleksandrowi Romanowi. Przekazał wszystkim uczestnikom spotkania najlepsze życzenia noworoczne.

OF płk Tadeusz Porębski przekazał sybirakom i zaproszonym gościom serdeczne pozdrowienia i złożył życzenia noworoczne. Pobłogosławił opłatki i otworzył spotkanie opłatkowe.

Spotkanie noworoczne – opłatek, od lewej: Aleksander Roman – wiceprezes Zarz. Okręgowego AK, Mieczysław Brekier – członek Prezydium Zarz. Oddziału, prezes Koła w Sanoku, Kazimierz Glazer – przewodniczący Sądu Koleżeńskiego, Teofil Mach – członek Zarz. Koła w Krośnie, Ryszard Kraszewski – członek Sądu Koleżeńskiego, Adam Kozłowski – sekretarz – skarbnik Oddziału, Tadeusz Siniewicz – członek Sądu Koleżeńskiego, członek Zarz. Koła w Ustrzykach Dolnych, Alodia Pryczek – członek Zarz. Oddziału, prezes Koła w Lesku, Bolesław Pryczek – przew. Komisji Rewizyjnej.

Po przełamaniu się opłatkiem i złożeniu wzajemnych życzeń odbyła się dyskusja, w czasie której głos zabrała senator Alicja Zając, która powiedziała, że chętnie spotyka się z sybirakami, gdyż ludzie ci mają w sobie tyle siły i energii, że emanuje ona na otoczenie. Życzyła sybirakom dużo zdrowia i wszelkiej pomyślności.

Starosta Jan Juszcak przypomniał jedno ze spotkań z sybirakami. Siedzący wówczas obok senator Stanisław Zając nachylił się do niego i powiedział – „wiesz, czas pomyśleć o Pomniku Katyńskim”. I pomnik ten stanął przed budynkiem starostwa powiatowego w Krośnie, niestety już z wmurowaną tablicą poświęconą ofiarom katastrofy smoleńskiej. Widnieje tam też nazwisko senatora Zająca. Starosta złożył też życzenia zebranyemu dużo zdrowia i spokoju.

Prezydent Piotr Przytocki złożył członkom Zarządu Oddziału w Krośnie życzenia noworoczne, podziękował za współpracę i zadeklarował pomoc dla Związku Sybiraków.

Prezes Koła w Krośnie Romana Zoła podziękowała prezydentowi Przytockiemu za wzorowe zorganizowanie przez Urząd Miejski uroczystości w dniu 17 września upamiętniających Dzień Sybiraka i 72. rocznicę agresji sowieckiej na Polskę.

Spotkanie noworoczne zakończono wspólnym skromnym posiłkiem.

**Opr. Władysław Kuźma
Teresa Bugajska**

Spotkanie opłatkowe, przemawia starosta krośnieński Jan Juszcak. Siedzą od lewej: OF Tadeusz Porębski, prezes Oddziału Władysław Kuźma, senator Alicja Zając, prezydent Krosna Piotr Przytocky.

PAMIĘTNA ROCZNICA 10.02.1940 R.

Od początku reaktywowania Związku Sybiraków, my, białostoccy sybiracy, upamiętniamy bolesne wydarzenia zsyłek Polaków na rozległe tereny byłego ZSRR.

10.02.2012 r., podobnie jak w latach ubiegłych, też uroczycie obchodziliśmy już 72. rocznicę pierwszej masowej wywózki na Sybir.

Najpierw pod Pomnikiem Katyńskim, minutą ciszy i złożeniem kwiatów uczciliśmy pamięć pomordowanych w bestialski sposób Polaków w różnych miejscach kaźni. Następnie przy pomniku – Grobie Nieznanego Sybiraka prezes ZG ZS Tadeusz Chwiedź przypomniał ów tragiczny dzień – 10.02.1940 r., kiedy to w trzaskający mróz, szalejącą zamieć, głośne łomotanie do drzwi wyrwało ze snu przerażonych ludzi, a my wówczas dzieci, byliśmy naocznymi świadkami tamtych wydarzeń.

Minutą ciszy i krótką modlitwą oddaliśmy hołd wszystkim ofiarom sowieckich represji.

Przedstawiciele prezydenta miasta, marszałka, wojewody, IPN-u, służb mundurowych i sybiracy złożyli wieńce i zapalili znicze.

Ośrodek regionalny Telewizji Polskiej i TV Trwam zarejestrowały przebieg rocznicowej uroczystości i wyemitowały te relacje w swoich programach informacyjnych.

W tym też dniu 10.02.2012 r. zostaliśmy zaproszeni do Muzeum Wojska w Białymstoku na otwarcie wystawy czasowej „Zesłańcy, sybiracy, deportowani”. Obejrzeliśmy film i liczne eksponaty o naszych zesłańczych losach i bolesnych doświadczeniach.

Tak uczciliśmy pamięć tych sybiraków, którzy zostali na zawsze w tajgach syberyjskich i stepach Kazachstanu, i tych, którym dane było już umrzeć w swojej ojczyźnie.

Pogoda nam dopisała. Dzień był słoneczny, choć bardzo mroźny. Lekko powiewające flagi biało-czerwone, kolorowe kwiaty, płonące znicze i wokół biel iskrzącego śniegu w promieniach słońca stwarzały niesamowity nastrój. Skłaniały do zadumy i refleksji.

Heronima Dzierma

HOŁD ŻYJĄCYM, WIECZNA PAMIĘĆ ZMARŁYM

Białostoccy sybiracy bardzo uroczyście uczcili 72. rocznicę pierwszej masowej deportacji Polaków na Sybir i do Kazachstanu.

Oprócz oficjalnej uroczystości w dniu 10.02.2012 r. przy Pomniku Kątyńskim i pomniku – Grobie Nieznanego Sybiraka, w której wzięły udział władze miasta Białegostoku, Urzędu Marszałkowskiego, wojewody podlaskiego, IPN-u, ZHP oraz licznie przybyli sybiracy, odbyła się również uroczystość patriotyczno-religijna w kościele pw. św. Jadwigi Królowej w Białymstoku dnia 12.02.2012 r.

W rzeźsście oświetlonym kościele, w czasie uroczystej mszy św., w której głównym celebrazem był kapelan białostockich sybiraków ks. prałat Józef Wiśniewski, wspaniale prezentowały się liczne poczty sztandarowe kombatanckie i szkolne oraz liczne grupy młodzieży szkolnej i harcerzy.

Ks. kmdr Zbigniew Rećko wygłosił wzruszającą homilię o naszych zesłańczych losach, tęsknocie do Ojczyzny, do której udało nam się wrócić dzięki Bożej Opatrzności. Czytane „modlitwy wiernych” jeszcze bardziej pogłębiły nastrój wzruszenia i powrót pamięcią do tamtych przeżyć.

Po zakończonej mszy św. w podniosłym nastroju przeszliśmy do tablicy epitafijnej w hołdzie tym, którzy powrócili do Ojczyzny, i tym, którzy bez krzyża pozostali na zawsze na nieludzkiej ziemi.

Przy tablicy pełnili wartę harcerze z Białostockiej Chorągwi ZHP, palili się znicze. Odsłonięcia tablicy dokonali: prezes Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru – Jerzy Bołtuć, Teresa Borowska – członek Komisji Historycznej przy Oddziale ZS w Białymstoku oraz J. Hryniewicka – sekretarz Zarządu Oddziału ZS w Białymstoku.

Tablicę poświęcił ks. kapelan J. Wiśniewski, natomiast prezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków Tadeusz Chwiedź przypomniał tragedię pierwszej masowej wywózki, tym bardziej tragiczną, że miała miejsce w czasie silnych mrozów i była dla wszystkich tak nagłym i bolesnym wydarzeniem.

Po tych wzruszających słowach, tym bardziej że byli wśród nas i ci, którzy w tę mroźną lutową noc 1940 roku zostali wyrwani ze swoich domów i deportowani na daleką Syberię i do Kazachstanu, w zadumie i milczeniu opuściliśmy Dom Boży.

AKADEMIA W 72. ROCZNICĘ WYWÓZKI NA SYBIR

Przemawia sekretarz generalny Stanisław Sikorski.

10.02.2012 – w Klubie Śląskiego Okręgu Wojskowego przy ul. Pretficza we Wrocławiu, z okazji 72. rocznicy pierwszej masowej deportacji ludności polskiej na Sybir, odbyła się uroczysta akademie z udziałem wielu zaproszonych gości, wśród których byli: ks. prałat Franciszek Głód – kapelan wrocławskich sybiraków, generalny dyrektor Urzędu Wojewódzkiego Jolanta Krupowicz, pełnomocnik marszałka ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych Paweł Aszkiełowicz, Dolnośląski wicekurator Oświaty Danuta Leńniewska, sekretarz generalny Zarządu Głównego Związku Sybiraków Stanisław Sikorski, radny Miasta Wrocławia Jan Chmielewski,

zastępca rektora Wyższej Oficerskiej Szkoły Wojsk Lądowych płk Piotr Pertka, dowódca 10. Wrocławskiego Pułku Dowodzenia płk Zygmunt Malec, przedstawiciel Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego płk Mariusz Polak, dowódca Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych płk Andrzej Dutka, poseł Dawid Jackiewicz, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 73 Katarzyna Osieleniec-Mroczyńska z nauczycielami i młodzieżą.

Po wysłuchaniu Hymnu Sybiraków ks. prałat Franciszek Głód, zwracając się do sybiraków, w ciepłych słowach zaapelował również o zgodę i porozumienie w ważnych dla Polski sprawach. Prezes Zarządu Oddziału Jan Grabowski przywitał gości i odczytał tekst związany z dzisiejszą rocznicą.

Nastąpił moment dekoracji Krzyżami Zesłańców Sybiru, której dokonała Jolanta Krupowicz oraz Odznaką Honorową Sybiraka, którą wręczał Stanisław Sikorski. Jolanta Krupowicz odczytała przesłanie od wojewody dolnośląskiego. W imieniu udekorowanych OHS głos zabrał płk Pertka, a w imieniu dolnośląskiego marszałka Paweł Aszkiełowicz. Gratulacje odznaczonym złożył w imieniu Za-

Sekretarz generalny Stanisław Sikorski dekoruje Odznaką Honorową Sybiraka wicekuratora Dolnośląskiej Oświaty Danutę Leńniewską.

Od lewej: Paweł Aszkiełowicz – pełnomocnik Marszałka ds. Kombatantów, Jan Chmielewski – radny Miasta Wrocławia, Dawid Jackiewicz – poseł PiS, Stanisław Sikorski – sekretarz generalny Związku Sybiraków, Włodzimierz Kowalczyk – wiceprezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków, ks. prałat Franciszek Głód – kapelan wrocławskich sybiraków.

rządu Głównego sekretarz generalny Stanisław Sikorski. Wystąpienie posła Jackiewicza (PiS) zostało przerwane w momencie, gdy zaczął wygłaszać swoje poglądy polityczne.

Na zakończenie z programem słowno-muzycznym wystąpiły maluchy ze Szkoły Podstawowej nr 73, nagrodzone gromkimi brawami.

Część uczestników uroczystości udała się autokarem pod Pomnik Ześlącom Sybiru, gdzie zostały złożone wieńce i wiązanki kwiatów.

Włodzimierz Kowalczyk

Uczniowie Szkoły Podstawowej nr 73 im. gen. Władysława Andersa.

UROCZYSTA AKADEMIA W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 4 IM. SYBIRAKÓW W BIAŁYMSTOKU

Każdego roku kilkakrotnie gościmy w Szkole Podstawowej nr 4 im. Sybiraków w Białymstoku. 24.02.2012 r. również my, sybiracy, zostaliśmy zaproszeni na uroczystą akademię z okazji 72. rocznicy pierwszej masowej deportacji Polaków na Sybir.

Po wprowadzeniu sztandaru szkoły i Związku Sybiraków wspólnie z chórem szkolnym odśpiewaliśmy Hymn Sybiraków.

Uczniowie klasy VI pięknie zaprezentowali program artystyczny, bardzo starannie przygotowany przez nauczycielki – Monikę Łuksza-Zięciak, Magdalenę Mikłosz i Grażynę Siwerską-Mandziuk.

Montaż słowno-muzyczny zilustrował wydarzenia z 10.02.1940 r. Szczególnie wiele wzruszeń i emocji wywołały pieśni patriotyczne „Modlitwa obozowa” i „Żeby Polska była Polską” oraz wiersz „Syberyjski pociąg” napisany i recytowany przez ucznia Mateusza Lewandowskiego – ucznia kl. V tejże szkoły. Utwór ten pokazał poszczególne etapy wywózki lutowej, poczynając od wyrwania ze snu przerażonych ludzi aż do końca katorżniczej podróży na miejsca zesłania.

Podniosły charakter uroczystości nadały poczty sztandarowe i niezwykle wymowna dekoracja, nawiązująca do tematu akademii.

Na czołowej ścianie sali gimnastycznej znajdowało się dużych rozmiarów granatowe płótno, a na nim napis: „Przyszło nam żyć na nieludzkiej ziemi!”. Po lewej stronie hasła – obraz Matki Boskiej. Dookoła, na ciemnym tle, jasne gwiazdy. Można to było odczytać, jakby rozświetlały one tamtą koszmarną rzeczywistość i dawały nadzieję na lepszą przyszłość.

Wspaniałe występy młodziutkich aktorów nagrodziliśmy głośnymi brawami, a oni podziękowali nam kwiatami za uczestnictwo w akademii i bezpośrednie spotkanie w klasach na lekcji żywej historii. Każdy z gości otrzymał również tekst wiersza.

Do podziękowań przyłączył się także dyrektor szkoły – Zbigniew Klimowicz. Jak zwykle, gorąco powitał wszystkich gości, a szczególnie sybiraków, do których skierował wiele ciepłych słów. W swojej wypowiedzi mocno podkreślił, że stanowimy jedną wielką rodzinę, która teraz powiększyła się o powołane niedawno Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru.

Zaznaczył, że już od 16 lat, od chwili nadania szkole imienia Sybiraków,

wspólnie staramy się przybliżyć młodzieży przeszłość, by mogła lepiej poznać i zrozumieć losy swoich przodków.

Podobnie mówił w swoim wystąpieniu prezes ZG ZS Tadeusz Chwiedź. Nawiązał też do pamiętnego dnia – 10.02.1940 r. i dalszych tego konsekwencji. Złożył serdeczne podziękowanie dyrekcji i całej społeczności szkolnej za piękny program artystyczny i zaangażowanie się w szerzenie idei sybirackiej.

Dyrektor Muzeum Wojska – Robert Sadowski podziękował za możliwość uczestnictwa w tej patriotycznej uroczystości i zaprosił wszystkich do obejrzenia wystawy o zesłańczych losach Polaków, znajdującej się w ich siedzibie przy ul. Kilińskiego 7 w Białymstoku.

Dziękujemy dyrekcji i całej społeczności szkolnej za gościnność i życzliwość.

Sybiracy z Komisji Historycznej Muzeum Sybiraków w Białymstoku:

Teresa Borowska, Heronima Dzierma, Helena Łapińska, Jadwiga Niwińska, Mieczysław Pluta, Walentyna Zrajkowska.

Z MŁODZIEŻĄ O ZESŁANIU NA SYBIR

To spotkanie przełamuje – moim zdaniem – obiegową opinię o niechęci młodych do słuchania o martyrologicznej przeszłości narodu polskiego.

Zaproszono mnie w lutym br. do Szkoły Podstawowej i Gimnazjum Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców w Gorzowie Wlkp. na wyjątkową dla mnie lekcję historii z prośbą o relację z mojego pobytu na Syberii. Ponieważ wywieziono mnie z rodziną, gdy miałam niespełna 7 miesięcy (1940 r.), moja pamięć sięga przeżyć z lat 1943–1946. Mówiłam więc o tym, co pamięta dziecko. Odczułam wielkie zainteresowanie i skupienie młodych słuchaczy, widziałam wilgotne oczy.

Mimo że zadzwonił dzwonek, nikt się nie ruszał. Prezentowałam zdjęcia, wydawnictwa, czasopisma, artykuły... Na koniec odtworzyłam Hymn Sybiraków, którego wysłuchano na stojąco.

Umówiliśmy się na następne spotkanie.

Składam serdeczne podziękowanie – Dyrekcji Szkoły i pani Hannie Rudzińskiej za to wyjątkowe spotkanie w 72. rocznicę pierwszej masowej

deportacji Polaków na Sybir. Po spotkaniu razem z młodzieżą zapaliliśmy znicze przy Pomniku Ofiar Stalinizmu na Cmentarzu Komunalnym w Gorzowie Wlkp.

Anna Makowska-Cieleń
prezes honorowa Koła ZS

Spotkanie z uczniami Gimnazjum Katolickiego Stowarzyszenia Wychowawców w Gorzowie Wlkp. w 72. rocznicę I masowej deportacji Polaków na Sybir. W pierwszym rzędzie (w środku) Anna Makowska-Cieleń, z prawej nauczycielka Hanna Rudzińska (organizatorka spotkania).

OBCHODY 72. ROCZNICY DEPORTACJI POLAKÓW NA SYBIR W BOGATYŃSKIM KOLE

72. rocznica pierwszej masowej deportacji Polaków na Sybir, jak co roku, w naszym Kole obchodzona była bardzo uroczyście.

12 II 2012 r. została odprawiona msza św. w intencji sybiraków i ich rodzin w kościele pw. NPNMP w Bogatyni. Mszę celebrował proboszcz parafii, kapelan Koła, dziekan ks. kan. Jan Żak w asyście ks. Marcina Kubów. Po modlitwie przy tablicy sybiraków w kościele orszak wraz ze sztandarem Koła, przy muzyce i wzruszających słowach Hymnu Sybiraków, wyruszył do ołtarza. Refleksyjną homilię wygłosił kapelan Koła ks. kan. Jan Żak.

13 II 2012 członkowie Koła, władze terenowe, zaproszeni goście przybyli na spotkanie. Była to wspólna miła biesiada pokoleniowa przy poczę-

stunku, wspomnieniach, z częścią artystyczną. Z wielką uwagą oglądana była wystawa prac konkursowych IV edycji „Losy Polaków na Wschodzie w latach 1939–56” organizowanego przez Dolnośląskie Kuratorium Oświaty i Związek Sybiraków we Wrocławiu.

Z udziałem uczniów Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi Publiczne Gimnazjum nr 2 w Bogatyni od początku organizowanych konkursów uczestniczą i zajmują I i II miejsca. Tematem IV edycji było wykonanie albumów opartych na wywiadach z członkami Koła w Bogatyni. Albumy „Zachować w pamięci...” zawierają opisową historię danej rodziny, ilustrowaną ciekawymi zdjęciami, dokumentami, a nawet dziecięcymi rysunkami.

Wśród tych prac były też dostępne kroniki Koła prowadzone od dnia zarejestrowania Koła 9 II 1989 r. Są tam ciekawe wpisy różnych osobistości, uczniów z lekcji patriotyzmu prowadzonych w bogatyńskich szkołach, zdjęcia z różnych wydarzeń w życiu Koła i z uroczystości środowiskowych.

Uroczyste spotkanie
członków Koła ZS
w Bogatyni.

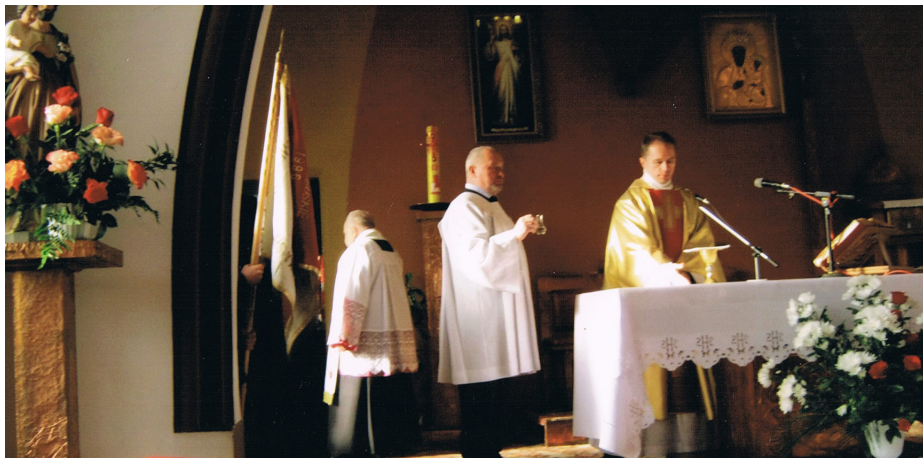
Prezes Koła Zofia Kulikowska dziękuje za otrzymany dyplom od burmistrza Bogatyni Andrzeja Grzmielewicz. W prezydium siedzą: Jerzy Stachyra – wiceburmistrz, kapelan Koła ks. kan. Jan Żak, naczelnik ds. Współpracy Przygranicznej Iwona Czajkowska.

Nasza społeczność sybiracka jest pozytywnie postrzegana przez różne pokolenia. Mile układa się współpraca z organizacjami przygranicznych miast Zittau-Hradek n/Nysą – Bogatynia. Wspaniały kontakt utrzymujemy ze wszystkimi szkołami miasta i gminy Bogatynia. Ciepłym i serdecznością darzą nas nasze władze terenowe, za co wszystkim dziękujemy.

Zofia Kulikowska

72. ROCZNICA PIERWSZEJ MASOWEJ WYWÓZKI NA SYBIR

W dniu 10 lutego br. w Dębnie uroczystie obchodzona była 72. rocznica pierwszej masowej wywózki na Sybir. Już od wczesnych godzin porannych pod Pomnikiem Sybiraka przy ul. Włociańskiej zebrały się dzieci z Przedszkola nr 2 w Dębnie (Emilia Kowalska, Bartosz Saja, Jakub Czarnak, Klaudia Kazubek) – z grupy 6-latków prowadzonych przez wychowawczynię Agatę Wykocką wraz z dyrektorką Dorotą Ulicz. Nie zabrakło też delegacji z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych z dyrektorem Andrzejem Dobrowolskim. Pogoda była podobna do tej z dnia wywózki w 1940 roku, termometry w dzień wskazywały temperatury ujemne. Wokół na cmentarzu mogiły przykryte były dużą warstwą śniegu. 10 lutego 1940 roku w największe mrozy nastąpiła akcja wywózki Polaków na Sybir. Do podstawionego na stacji kolejowej wagonu towarowego funkcjonariusze NKWD i milicji zwozili rodziny polskie, głównie osadników i byłych urzędników państwowych. Akcja była dobrze i skrycie przygotowana przez miejscowe władze sowieckie. Po dokonanych wywózkach na terenie II Rzeczypospolitej dokonały się olbrzymie zmiany demograficzne, społeczne, ekonomiczne i polityczne. Ludność polska poniosła duże straty, przede wszystkim jakościowe, które powstały na skutek represji i eksterminacji najbardziej patriotycznych grup ludności polskiej. Oto jak oceniał wówczas sytuację na Wołyniu gen. Stefan Rowecki, komendant AK: [...] Po ciężkim okresie okupacji sowieckiej, teren został ogołocony z elementu wartościowego. Zupełny brak oficerów zawodowych nawet rezerwy utrudnia odbudowę komend okręgów i obwodów. Muszę wysyłać ludzi z Generalnego Gubernatorstwa...

Msza św. w kościele pw. Matki Bożej Fatimskiej. Na fot. od prawej: ks. dziekan Robert Szumowski, ministrant – syn sybiraczki – Henryk Moskalik, tyłem stoi ks. kan. senior Alojzy Słomiński i poczet sztandarowy.

Przemawia Jadwiga Ostrowska, od prawej: Alina Mróz, Wincenty Hubski, wiceprezes Zarządu Oddziału w Gorzowie Wlkp. Henryk Górewicz, Zdzisław Pyra, wiceburmistrz Dębna Wojciech Czepułkowski.

W związku z obchodzoną 72. rocznicą pierwszej masowej wywózki na Sybir o godzinie 10. w kościele św. Antoniego przy parafii Matki Bożej Fatimskiej odbyła się uroczysta msza św., którą odprawiał ksiądz dziekan,

proboszcz – Robert Szumowski. Przed mszą wprowadzony został sztandar Koła Sybiraków, którego poczet sztandarowy stanowili uczniowie Gimnazjum Publicznego w Dębnie (Katarzyna Korobczyńska, Aleksandra Sydorowska, Mateusz Latuszek). Udział brał i udzielał eucharystii ks. kanonik Alojzy Słomiński. Posługę w konfesjonale pełnił ks. wikariusz Janusz Skoczek. Homilię wzruszającą, pełną historycznych faktów wygłosił ks. Robert Szumowski. Prezes Koła Zofia Sadowska w kościele powitała wszystkich przybyłych gości, sybiraków, podopiecznych i sympatyków Związku. We mszy udział wzięli prezes Zarządu Oddziału Gorzowskiego – Jadwiga Ostrowska, wiceprezes Oddziału – Wincenty Hubski, członek Oddziału Stanisława Morocz, zastępca burmistrza Dębna Wojciech Czepułkowski, dyrektor Przedszkola nr 2 – Dorota Ulicz, nauczycielka historii Magdalena Umińska, Zarząd Koła Sybiraków w Dębnie, liczni członkowie, osoby współpracujące z Kołem, odznaczeni Odznaką Honorową Sybiraka: Andrzej Dobrowolski, Stanisława Piotrowska, Magdalena Umińska. Pieśni śpiewał chór „Srebrny Włos”, który rozpoczął Hymnem Sybiraków. Sybiraczka Teresa Wiśniewska czytała tekst pierwszej Księgi Królewskiej. Psalm śpiewał syn sybiraczki Henryk Moskalik. Modlitwę wiernych odczytała Alina Nawrocka. Uroczyste msze z okazji rocznic czy Dnia Sybiraka stały się już dębnowską tradycją.

Spotkanie sybiraków. Od prawej: prezes Zarządu Oddziału w Gorzowie Wlkp. Jadwiga Ostrowska, prezes Koła w Dębnie Zofia Sadowska, ks. Robert Szumowski, ks. Alojzy Słomiński, sekretarz Zarządu Koła Jadwiga Downar.

Dalsze nasze spotkanie odbyło się w salce parafialnej. Po powitaniu gości przez prezesa Zarządu Oddziału Zofię Sadowską, wiceburmistrz Dębna W. Czepułkowski wręczył Srebrną Odznakę Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej sybiraczce Janinie Jakubowskiej. Anna Bukowska odczytała sprawozdanie przygotowane przez Komisję Rewizyjną. Wyświetlony też został film – Znaki Pamięci Narodowej.

„Srebrny Włos” nadal upiększał uroczystość pieśniami. Prezes oddziału Gorzowskiego Jadwiga Ostrowska poinformowała zebranych licznie sybiraków o treści „Komunikatu”. Goście poczęstowani zostali kawą i ciastem upieczonym przez sybiraczki.

Serdeczne podziękowanie za przygotowanie uroczystości składam ks. Robertowi Szumowskiemu, Henrykowi Moskalikowi, Agnieszce Budziłowicz, Kamili Bijas, Alicji Mróz, Stanisławie Piotrowskiej, Kazimierze Kowalskiej, Magdalenie Umińskiej i wszystkim obecnym na uroczystości. Szczególne słowa uznania przekazuję sybiraczkom/sybirakom, którzy ukończyli 80. rok życia pani Jadwidze Downar, Marii Krzyżek, Annie Bukowskiej, Helenie Dibelko, Wacławowi Matusiewiczowi.

Wiceprezes Koła Związku Sybiraków

w Dębnie

Teresa Wiśniewska

OBCHODY 72. ROCZNICY DEPORTACJI NA SYBIR W PRZEMYŚLU

Od wielu lat Związek Sybiraków w Przemyślu obchodzi uroczyste kolejne rocznice zsyłek mieszkańców naszego miasta i okolicznych miejscowości na nieludzką ziemię. W tym roku organizatorami obchodów 72. rocznicy deportacji na Sybir byli: Oddział Związku Sybiraków, Urząd Miejski w Przemyślu i Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych „X D.O.K” w Przemyślu.

Uroczystość obchodzono pod hasłem „Zapał Znicz Wywiezionym”. Uroczystości rozpoczęła msza św. w kościele Św. Trójcy w Przemyślu w intencji Sybiraków żyjących i tych, którym nie było dane wrócić z nieludzkiej ziemi do Ojczyzny. Przejmujące kazanie wygłosił ks. Tadeusz Pater, kresowianin, który pamiętał czasy zsyłek i choć sam nie był depor-

Plakat informujący o uroczystości.

towany, opisał przebieg deportacji i przeżycia ludności zamieszkałej na Kresach. „Spaliśmy w nocy w ubraniu, czujnie nasłuchując, czy do domu nie zapukają żołnierze”.

Po mszy św. przy tablicy pamięci umieszczonej na murze kościoła Św. Trójcy zaprzyjaźniony z naszym Związkiem aktor Teatru Fredreum Tadeusz Szczerbaty odczytał wiersz Mariana Jonkajtysa „Modlitwa powszechna”.

Przemawia sekretarz Oddziału Stanisława Żak.

Dostojni goście naszych uroczystości prezydent Przemyśla i Henryka Kaszycka sekretarz Miasta zostali odznaczeni Odznaką Honorową Sybiraka. Uroczystość pod tablicą pamięci zakończyła się złożeniem kwiatów i zapaleniem zniczy.

Dalsza uroczystość odbyła się na rampie kolejowej na Bakończycach. Sybiracy, goście i mieszkańcy Przemyśla udali się do dzielnicy miasta Bakończyce, skąd 10.02.1940 r. odjechały pierwsze wagony na Sybir.

Po wysłuchaniu Hymnu Sybiraków prezes Oddziału Jerzy Rożko przypomniał historię deportacji z tego miejsca naszych rodaków. Na rampie w Bakończycach zostały ułożone znicze w napis 10.02.1940. Obecni na rampie zapalili te symboliczne znicze w hołdzie tym, którzy pozostali w śniegach Syberii wyrzucani po śmierci z wagonów i nie mający nigdzie grobu. Uczestnicy uroczystości w rozmowach z sybirakami mówili o tym, że mieszkając w pobliżu rampy, nie wiedzieli o tym, że jest to miejsce znaczące w historii naszego miasta i że dzięki zorganizowaniu części obchodów na rampie, poszerzyli swą wiedzę historyczną dotyczącą Przemyśla.

Stanisława Żak

Przemawia prezydent Przemyśla Robert Choma.

SPOTKANIE Z MŁODZIEŻĄ GIMNAZJALNĄ W DROHOJOWIE

16 marca 2012 r. odbyło się spotkanie członków Oddziału Związku Sybiraków w Przemyślu i przewodniczącej Przemyskiego Koła Stowarzyszenia Rodzin Ofiar Katynia z uczniami gimnazjum w Drohojowie.

W ostatnim okresie w Przemyślu powstała Grupa Inicjatywna budowy pomnika Zesłańców Sybiru i Ofiar Katynia. Zamiarem grupy inicjatywnej jest upamiętnienie losów Polaków zesłanych na Sybir i losów oficerów polskich zamordowanych w Katyniu i innych miejscach straceń trwałym znakiem pamięci w naszym mieście.

Spotkanie rozpoczęło się prezentacją filmu Losy Zesłańców Sybiru przygotowanego przez Zarząd Główny i Oddział Warszawski Związku Sybiraków, dotyczącego zsyłek Polaków na Sybir od najdawniejszych czasów po deportacje podczas II wojny światowej.

Druga część spotkania poświęcona była wspomnieniom z pobytu na zesłaniu oraz przybliżeniu najnowszych faktów dotyczących zbrodni

Od lewej: Jan Janusz – zastępca wójta Orły, Zofia Rutkowska, Stanisława Żak, Jerzy Rożko, Bronisław Klepacki.

katyńskiej. Zofia Rutkowska – prezes Przemyskiego Koła Rodzin Ofiar Katynia zapoznała zebranych z projektem budowy cmentarza w Bykowni i odpowiadała na liczne pytania młodzieży związane z wyjaśnieniem stosunków polsko-rosyjskich dotyczących upublicznienia dokumentów rosyjskich.

Sybirak Bronisław Klepacki podzielił się przeżyciami z zesłania, losem sybiraków, którzy trafili do powstałej w ZSRR armii gen. Andersa i pobytom rodzin polskich w Iranie i Afryce.

Młodzież z dużym zainteresowaniem wysłuchała wspomnień B. Klepackiego i losów jego rodziny. Pytania po spotkaniu i zainteresowanie materiałami dokumentalnymi z pobytu na Syberii i w Afryce świadczyły o tym, że fakty historyczne dotyczące losów Polaków w czasie II wojny światowej są mało znane.

Wspomnieniami z pobytu na zesłaniu w Chabarowsku podzieliła się z uczestnikami spotkania sekretarz Zarządu Oddziału Stanisława Żak. Spotkaniu towarzyszyło duże zainteresowanie słuchaczy prezentowanym tematem zesłań i mordu oficerów polskich przez NKWD.

Stanisława Żak

Młodzież obecna na spotkaniu.

SPOTKANIE CZŁONKÓW KOŁA WARSZAWA-OCHOTA Z OKAZJI ŚWIĄT WIELKANOCNYCH

W środę, 28.03.2012 r. o godz. 15.00 w sali widowiskowej DK „Rakowiec” przy ul. Wiślickiej 8 odbyło się spotkanie integracyjne z okazji Świąt Wielkanocnych, połączone z zebraniem członków Koła w związku z wyróżnieniem Odznaką Honorową Sybiraka 10 osób. Planowane było również odznaczenie Krzyżem Zesłańców Sybiru dwóch członków Koła – Haliny Bilskiej i Zygmunta Boczkowskiego, nie mogło się jednak ono odbyć, bowiem wojewoda mazowiecki Jacek Kozłowski nie mógł przybyć na naszą uroczystość. Złożył jednak telefonicznie na ręce pani prezes życzenia dla członków Koła i poinformował, że odznaczenie Krzyżem Zesłańców Sybiru odbędzie się w późniejszym terminie w Ratuszu.

Oficjalnych gości i członków Koła powitała prezes Koła Maria Markiewicz. Wśród oficjalnych gości byli między innymi ks. kanonik Tadeusz

Po wręczeniu Odznaki Honorowej Sybiraka. Stoją od lewej: ks. T. Aleksandrowicz, I. Głowacka, N. Radziwiłł, A. Stanisławski, Z. Pogodzińska, H. Majewski, R. Choromańska, W. Choromański, W. Mikołajczyk, Z. Wójcik. Obok – M. Markiewicz i M. Pogodziński.

Aleksandrowicz, proboszcz parafii Opatrzności Bożej na Rakowcu; burmistrzowie trzech dzielnic – Ochoty, Ursusa i Włoch, Maurycy Wojciech Komorowski, Wiesław Krzemień i Michał Wąsowicz; sekretarz generalny Zarządu Głównego Związku Sybiraków Stanisław Sikorski; prezes Zarządu Oddziału Warszawskiego Związku Sybiraków Henryk Majewski; inicjatorka reaktywowania w r. 1988 Związku Sybiraków Irena Głowacka; prezes Zarządu Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Rakowiec” Henryka Chmielewska-Pleczeluk; przedstawiciele organizacji współpracujących z naszym Kołem, Nicole Radziwiłł, Adam Stanisławski nauczyciel Gimnazjum nr 131 im. K.K. Baczyńskiego z Ursusa z grupą młodzieży; członkowie Klubu Wnuków Sybiraków. Po odegraniu Hymnu Sybiraków ks. T. Aleksandrowicz poświęcił pokarmy, wspólnie z zebranymi odmówił modlitwę, po czym zebrani podzielili się jajkiem. W czasie posiłku przygotowanego przez firmę cateringową zabierali głos goście, życząc zebrany zdrowia i wielu lat życia. Na zakończenie spotkania Henryk Majewski w asyście Ireny Głowackiej udekorował Odznaką Honorową Sybiraka osiem obecnych osób (spośród 10), którym Zarząd Główny Związku Sybiraków uchwałą z dn. 20.03.2012 r. nadał te odznaki. Były to następujące osoby: ks. T. Aleksandrowicz, N. Radziwiłł, A. Stanisławski, Zofia

Spotkanie integracyjne wielkanocne. Goście uroczystości i uczennice Gimnazjum nr 131 im. K.K. Baczyńskiego w Ursusie.

Stół prezydialny spotkania wielkanocnego. W środku burmistrz M.W. Komorowski, M. Pogodziński, ks. T. Aleksandrowicz, po lewej – wiceburmistrz P. Żbikowski.

Pogodzińska, Waleria Mikołajczyk, Renata Choromańska, Witold Choromański, Zofia Wójcik. Odznaczeni otrzymali albumy filmów edukacyjnych pt. „Martyrologia Polaków zesłanych na Syberię”. Przebieg uroczystości został nagrany kamerą przez jednego z członków Klubu Wnuków Sybiraków. W spotkaniu uczestniczyło około 110 osób.

I. Piotrowski – Kolo Warszawa-Ochota

KWIETNIOWE UROCZYSTOŚCI SYBIRACKIE

W kwietniu 2012 r. obchodziliśmy trzy bolesne rocznice.

10.04.2012 r. – drugą rocznicę tragicznego lotu do Smoleńska.

W tym dniu białostocczanie licznie zgromadzili się przy pamiątkowej tablicy ku czci ofiar katastrofy znajdującej się przy kościele pw. św. Rocha w Białymstoku. Wcześniej uczestniczyli w mszach św. odprawianych w różnych świątyniach naszego miasta. Odwiedzili też groby ofiar.

Znów były kwiaty, płonące znicze, łzy i smutne wspomnienia...

13.04.2012 r. – członkowie Oddziału Związku Sybiraków na czele z sekretarzem Zarządu Oddziału Jolantą Hryniewicką i członkami poczty sztandarczego zorganizowali piękną uroczystość przy Grobie Nieznanego Sybiraka w Białymstoku. Złożyli wiązanki kwiatów, zapalili znicz. Szczerą modlitwą i minutą ciszy uczcili pamięć osób deportowanych na Sybir 13.04.1940 r.

W tym też dniu, w 72. rocznicę mordu katyńskiego, przedstawiciele Rodziny Katyńskiej, Związku Sybiraków, władz samorządowych, służb mundurowych oddali hołd naszym rodakom pomordowanym w bestialski sposób strzałem w tył głowy w różnych miejscach kaźni. Pod Pomnikiem Katyńskim zapłonęły znicze i w blasku słońca mieniły się różnymi barwami wieńce i wiązanki kwiatów.

17.04.2012 r. sybiracy uczestniczyli w patriotycznej akademii „Świadkowie – pamięci ofiarom Katynia”. Ta uroczystość odbyła się w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Kleosinie.

19.04.2012 r. członkowie Komisji Historycznej Muzeum Sybiraków w Białymstoku spotkali się z młodzieżą gimnazjalną Zespołu Szkół Sportowych nr 1 im. Synów Pułku w Białymstoku. Była to prawdziwa lekcja żywej historii.

Również 19.04.2012 r. prezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków Tadeusz Chwiedź wziął udział w podniosłej uroczystości uczczenia pamięci ofiar Katynia. Spotkanie odbyło się w Zespole Szkół Odzieżowych w Białymstoku.

20.04.2012 r. prezes ZG ZS T. Chwiedź oraz sekretarz Zarządu Oddziału ZS J. Hryniewicka wzięły udział w podsumowaniu konkursu „Losy Bliższych i losy Dalekich – życie Polaków w latach 1914–1989”. Uroczystość została zorganizowana w Kuratorium w Białymstoku. Laureaci zostali uhonorowani kompletem Księgi Sybiraka, albumami „Znaki Pamięci Polskiej Golgoty Wschodu” woj. podlaskiego oraz filmami o tematyce historycznej dotyczącej martyrologii sybiraków.

23.04.2012 r. podlascy sybiracy gościli w Rudce, gdzie zostali zaproszeni przez Koło ZS w Rudce i wójta gminy Rudka na uroczystość odsłonięcia i poświęcenia Krzyża – Pomnika Sybiraków.

Było to niezapomniane i bardzo wzruszające spotkanie z ludźmi szanującymi przeszłość naszego narodu i troszczącymi się o lepszą jego przyszłość.

Ukoronowaniem uroczystości kwietniowych było odsłonięcie pomnika – głazu ku czci 22 tysięcy pomordowanych jeńców wojennych w kwietniu 1940 r. Miało to miejsce w Szkole Podstawowej nr 34 w Białymstoku

w dniu 25.04.2012 r. Młodzież szkolna i przedstawiciele organizacji kombatanckich ze wzruszeniem wysłuchali hymnu państwowego oraz Hymnu Sybiraków w wykonaniu szkolnego chóru.

Heronima Dzierma
Jolanta Hryniewicka

KRZEWIMY WIEDZĘ O LOSACH SYBIRAKÓW WŚRÓD MŁODEGO POKOLENIA

13 kwietnia 2012 r. obchodziliśmy rocznicę deportacji na Sybir oraz Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej. Z tej okazji członkowie naszego Oddziału Związku Sybiraków w Przemyślu spotkali się z uczniami Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Orłach. W spotkaniu uczestniczyli: Joanna Preiss, Lidia Kielczyńska, Krystyna Kaszuba, Stanisława Żak oraz Bronisław Klepacki. Sybiracy w wystąpieniach przedstawili losy swoich rodzin na zesłaniu, a szczególnie zwracali uwagę na opis losu dzieci podczas

Od lewej: Joanna Preiss, Stanisława Żak, Lidia Kielczyńska, Krystyna Kaszuba, Bronisław Klepacki.

deportacji i na zesłaniu. Wszyscy byliśmy dziećmi, gdy znaleźliśmy się na zesłaniu. Przeżywaliśmy tę deportację jako dzieci i we wspomnieniach nakreśliłiśmy obrazy bliskie słuchaczom – uczniom gimnazjum w Orłach.

Nasze wspomnienia wzbudziły ich zainteresowanie i zaangażowanie w tematykę zsyłek. Podczas spotkania młodzież zapoznała się z faktami historycznymi dotyczącymi zesłań Polaków, oglądając film dokumentalny pt. *Losy Zesłańców Sybiru*. Przygotowaliśmy też dramę poetycką na podstawie wybranych wierszy Mariana Jonkajtysa: „Co to jest Syberia”, „Miejsce do spania”, „Ziemniaczku, kartofelku”, „Ziarno dobrej nowiny”, „Żywa Pamięć” i innych. Młodzież z uwagą wysłuchiwała tekstów wierszy i widać było ich uczuciowe zaangażowanie w treść utworów.

Duże zainteresowanie wzbudziły u młodzieży wspomnienia Bronisława Klepackiego sybiraka-afrykańczyka, członka „Klubu pod Baobabem”. Pan Bronisław przyniósł na spotkanie zdjęcia, świadectwa szkolne i materiały dokumentalne z pobytu w Afryce i na Syberii. Te „pomoce naukowe” bardzo zainteresowały młodzież.

Spotkanie wywarło na uczniach duże wrażenie. Była to wspaniała lekcja z najnowszej historii Polski.

Stanisława Żak

Młodzież słucha wspomnień Sybiraków.

SPOTKANIE W KOLE ŻOLIBORZ-BIELANY

Dnia 14 kwietnia 2012 roku odbyło się uroczyste spotkanie sybiraków, członków tutejszego Koła, rozpoczęte o godz. 11.00 mszą świętą celebrowaną przez księdza proboszcza parafii św. Zygmunta Krzysztofa Koska, kapelana Koła Żoliborz-Bielany mianowanego przez abpa metropolitę warszawskiego Kazimierza Nycza.

Wystawiono sztandary Koła Żoliborz-Bielany oraz sztandar Koła Praga-Północ, z którym przybył honorowy gość wiceprezes Zarządu Oddziału Warszawskiego Czesław Czarkowski. W uroczystości uczestniczyli sekretarz generalny Zarządu Głównego Stanisław Sikorski, prezes Związku Oddziału Warszawskiego Henryk Majewski, historyczka pani Rusiniak-Karwat zaprzyjaźniona z członkami Koła.

Po uroczystym wstępie i życzeniach wielkanocnych zaproszono wszystkich na poczęstunek.

Dziennikarz gazety „Nasze Bielany” pan Pierzchała rejestrował aparatem fotograficznym uroczystość.

Mirosława Niekoraniec

Spotkanie po mszy św. Przemawia ks. Krzysztof Kosek. Pierwszy z prawej Sekretarz Generalny ZS Stanisław Sikorski, dalej prezes Zarządu Oddziału Warszawskiego Henryk Majewski, piąta od prawej prezes Koła Żoliborz-Bielany Mirosława Niekoraniec.

Przy świątecznym stole.

Pani Rusiniak-Karwat (z mikrofonem) wygłosiła krótki wykład o syberyjskich zęstańcach.

ODSLONIECIE I POŚWIĘCENIE KRZYŻA – POMNIKA W RUDCE W DNIU 23 KWIETNIA 2012 ROKU

Dzięki inicjatywie prezesa Zarządu Głównego Związku Sybiraków Tadeusza Chwiedzia oraz staraniom wójta gminy Rudka Andrzeja Anusiewicza i prezesa Koła ZS w Rudce Tadeusza Bobla powstał wspaniały monument poświęcony mieszkańcom Rudki, Brańska i okolic deportowanym w latach czterdziestych XX wieku na Sybir i do Kazachstanu.

To przedsięwzięcie mogło być zrealizowane dzięki ofiarności i zaangażowaniu wielu sponsorów oraz samych sybiraków takich jak – Józefa Pansiuka, członka Zarządu Oddziału ZS w Białymstoku – projektanta, konstruktora i realizatora tego wspaniałego Krzyża oraz wielu innych.

Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością przedstawiciele min. Jana Ciechanowskiego kier. Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych płk Marcin Wasiński, pełnomocnik Wojewody Marek Liberadzki, pełnomocnik marszałka Zbigniew Kamiński, prezes ZG ZS Tadeusz Chwiedź, starosta bielski Andrzej Płonka, prezes Podlaskiego Stowarzyszenie Pa-

Odsłonięcie i poświęcenie pomnika w Rudce.

mięci Zesłańców Sybiru Jerzy Bołtuć, przedstawiciele władz samorządowych, służby mundurowe, liczne poczty sztandarowe kombatanckie, szkolne i innych organizacji.

Uroczystość rozpoczęła się mszą św. w kościele parafialnym pw. Trójcy Przenajświętszej w Rudce. Głównym celebrazem był ks. bp Pacyfik Antoni Dydycz, który w swojej homilii wprowadził obecnych w mroczne czasy zniewolenia i pogardy dla człowieka przez okrutny totalitaryzm sowiecki, dając jednocześnie nadzieję i wiarę w Bożą Opatrzność, dzięki której my, sybiracy, mogliśmy powrócić do Ojczyzny.

W podstawie pomnika zostały wmurowane akt erekcyjny, urna z ziemią z Katynia, skała z ziemią z Kołymy oraz kula z ziemią z Buzułuku – miejsca formowania armii polskiej gen. Władysława Andersa.

Po odsłonięciu pomnika przez Tadeusza Chwiedzia, wójta gminy Andrzeja Anusiewicza oraz prezesa Koła ZS w Rudce Tadeusza Bobla nastąpiło uroczyste poświęcenie pomnika przez ks. bpa w asyście księży.

Ponieważ aura gwałtownie się pogorszyła, po złożeniu kwiatów i zapaleniu zniczy przeszliśmy do Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Rudce, gdzie nastąpiła dalsza część uroczystości.

Prezes Tadeusz Chwiedź serdecznie przywitał zebranych gości. W swoim przemówieniu przedstawił drogę, którą przeszli obywatele II RP po 17.09.1939 r. po napaści Sowieców na Polskę, drogę, którą nazywamy Polską Golgotą Wschodu. Treść tego przemówienia bardzo wzruszyła i skłoniła do refleksji i zadumy.

Wszystkim, którzy przyczynili się do powstania tego znaku pamięci Polskiej Golgoty Wschodu i wzięli udział w przygotowaniu uroczystości, zostały przyznane odznaczenia i wyróżnienia. Były to Medale Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej i Odznaki Honorowe Sybiraka.

Złote Medale otrzymali: Józefa Klej, Józef Panasiuk, Kamila Pawlica, Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Rudce.

Srebrne Medale otrzymali: Andrzej Anusiewicz, Mieczysław Dąbrowski, ks. Józef Grzeszczuk, Grzegorz Godlewski, Zbigniew Kamiński, Jadwiga Popławska, Henryk Pasierski, Antoni Przewłocki, Józef Rutkowski, ks. Roman Wodyński.

Za szczególne zasługi dla Związku Sybiraków prezes Tadeusz Chwiedź nadał sześciu osobom Odznaki Honorowe Sybiraka.

Dla uświetnienia tej podniosłej uroczystości wystąpił zespół ze Szkoły Podstawowej w Rudce z programem przedstawiającym losy Polaków, któ-

rzy przeżyli koszmar zesłania na nieludzkiej ziemi. Było to wzruszające nie tylko dla sybiraków, była to po prostu lekcja historii.

Hymn Sybiraków dopełnił te wstrząsające przeżycia.

Na zakończenie części oficjalnej wójt Andrzej Anusiewicz podziękował wszystkim sponsorom, wręczając okazjonalne statuetki i dyplomy, wyraził podziękowanie za przybycie i udział w uroczystości oraz zaprosił na poczęstunek.

Wracając do Białegostoku i dzieląc się wrażeniami, mieliśmy w pamięci ten wspaniały pomnik, który będzie dla przechodniów dowodem pamięci i czci dla tych, co zostali na zawsze na obcej ziemi i nie dane im było wrócić do Ojczyzny.

Jolanta Hryniewicka

XXVII RAJD „SZLAKIEM NASZEJ HISTORII”

W sobotę, dn. 21.04.2012 r. w godz. od 10.00 do 15.00, przy pięknej słonecznej pogodzie odbył się XXVII Rajd „Szlakiem naszej historii”, zorganizowany przez Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej (Koła: „Helenów”, „Piechocin”, „Jaworzyn”), Środowisko Kombatantów 7 pp AK „Garłuch”, Związek Kombatantów RP i B. Więźniów Politycznych, związki harcerskie oraz Wydziały Oświaty, Kultury i Sportu Ursusa i Włoch. Członkowie naszego Koła Alina Flisak-Peresada, Honorata Małuszyńska, Halina Wilk, Wiktor Olak oraz Ireneusz Piotrowski stanowili jako dyżurujący instruktorzy obsadę miejsca pamięci Nr 90 w kościele parafii św. Franciszka z Asyżu przy ul. Hynka w dzielnicy Włochy. Miejscem pamięci jest tablica epitafijna Sybiraków, usytuowana na ścianie kruchty kościoła, odsłonięta i poświęcona 7.06.1998 r.

Zadaniem instruktorów było potwierdzenie na karcie patrolu godziny przybycia do danego miejsca, informowanie o nim, o Związku Sybiraków i losach zesłanych, odpowiadanie na pytania dotyczące często losu osób pytanych. Przybywającym patrolom instruktorzy wręczali drukowane informacje o miejscu pamięci, rys historyczny zesłań na Syberię, omówienie masowych deportacji po 17.09.1939 r. oraz udziału Polaków-sybiraków w walkach na frontach II wojny światowej na Wschodzie i na Zachodzie.

dzie. Młodzież częstowano słodyczami. W Rajdzie uczestniczyły patrole składające się z młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i licealnych. Patrolom ze szkół podstawowych obowiązkowo towarzyszyli opiekunowie. Do miejsca pamięci w kościele pw. św. Franciszka z Asyżu przybyło ogółem 28 patroli, wszystkie piesze, wraz z opiekunami 135 osób. Liczba osób w patrolu wahała się od 2 do 6. Najwięcej patroli przybyło ze szkół gimnazjalnych (13), najmniej ze szkół licealnych (4).

Instruktorom, a więc sybirakom, zainteresowanie tematyką sybiracką dało dużą satysfakcję.

Kolejnym miejscem pamięci, którego obsadę – jako dyżurujący instruktorzy – stanowili członkowie naszego Koła: Lesław Chmiel, Zofia Suryś i Maria Grzegorowska, wspomagani przez uczniów Gimnazjum nr 131 im. K.K. Baczyńskiego – była tablica epitafijna sybiraków umieszczona w kruchcie kościoła św. Józefa Oblubieńca przy ul. Cierlickiej w Ursusie, odsłonięta i poświęcona w dn. 25.04.1999 r.

Zadanie instruktorów było analogiczne jak w miejscu pamięci w kościele parafii św. Franciszka z Asyżu. Do tego miejsca pamięci przybyły łącznie 43 patrole ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i licealnych, a liczba biorących w nich udział przekroczyła 180 osób.

I. Piotrowski

DZIEŃ PAMIĘCI O SYBIRAKACH W NOWYCH PIEKUTACH

Z udziałem sybiraków z Zarządu Oddziału w Łomży, Koła w Wysokiem Mazowieckiem i zamieszkujących gminę Nowe Piekuty oraz władz samorządowych gminy Nowe Piekuty i społeczności Zespołu Szkół w Nowych Piekutach 29 kwietnia 2012 r. odbył się Dzień Pamięci o Sybirakach. Po przemarszu do kościoła parafialnego pw. św. Kazimierza zebrani wysłuchali Marszu Sybiraków. Mszę św. w intencji zmarłych i żyjących zesłańców odprawił ks. kanonik Tadeusz Sołtysik, a homilię wygłosił ks. kanonik Mirosław Orłowski.

Uroczystości pod tablicą ku czci Sybiraków rozpoczęło wystąpienie dyrektor Zespołu Szkół w Nowych Piekutach Danuty Wyszyńskiej. Następnie

młodzież z Gimnazjum im. Sybiraków w Nowych Piekutach zaprezentowała montaż artystyczny przygotowany pod kierunkiem Eugenii i Jana Pogorzelskich. Oddając hołd Polakom deportowanym w głąb ZSRR, złożono kwiaty pod tablicą poświęconą sybirakom. Członkowie Klubu Wnuka Sybiraka w Nowych Piekutach zapalili znicze. Przedstawiciele nauczycieli i uczniów złożyli kwiaty i zapalili znicze także pod Dębami Pamięci honorującymi ofiary zbrodni Katyńskiej i katastrofy smoleńskiej. Przemawiali: sekretarz generalny Zarządu Głównego Związku Sybiraków Stanisław Sikorski, przedstawiciel Zarządu Oddziału Związku Sybiraków w Łomży Jerzy Szymanowski, wójt gminy Nowe Piekuty Marek Kaczyński. Po pieśni „Boże coś Polskę” i odprowadzeniu pocztów sztandarowych uczestnicy Dnia Pamięci o Sybirakach zostali zaproszeni na spotkanie i poczęstunek w świetlicy Zespołu Szkół w Nowych Piekutach.

Uroczystość uświetniły występy orkiestry dętej z Podgórza, której opiekunem jest ks. Mirosław Orłowski, a członkami zespołu jest też młodzież, począwszy od ósmego roku życia, zarówno dziewczynki, jak i chłopcy. Kierownictwo muzyczne zespołu sprawuje wieloletni członek słynnej orkiestry Stefana Rachonia.

Na ręce dyrektor Zespołu Szkół Danuty Wyszyńskiej przekazana została Księga Sybiraków od Zarządu Głównego Związku Sybiraków.

Poczty sztandarowe.

Składanie kwiatów. Od prawej: S. Sikorski, D. Wyszzyńska, M. Kaczyński.

Uczestnicy uroczystości przy świątyni.

Uczestnicy uroczystości – młodzież w strojach ludowych. Od lewej: ks. Z. Banaś, A. Lewandowska – prezes Zarządu Oddziału Łomża.

Od prawej: ks. Z. Banaś, T. Chwiedź, S. Jurkin.

Od prawej: A. Lewandowska, ks. Z. Banaś, T. Chwiedź.

Chór młodzieży.

S. Jurkin, W. Oliwa
– prezes Oddziału
w Opolu.

PREZENTACJA ODDZIAŁU ZWIĄZKU SYBIRAKÓW W KATOWICACH

Oddział Katowicki liczy 1142 członków. Niestety jest nas coraz mniej, wskutek czego zachodzi potrzeba pewnych korekt, tzn. następuje wchłanianie Kół o małej liczbie członków przez Koła większe. Obecnie Oddział składa się z 10 Kół terenowych.

Dosyć rozległy jest teren naszego działania, więc w okresie spiętrzenia się rocznic i uroczystości dzielimy się obowiązkami. Dzięki temu mamy dobrą orientację w pracy Kół, a prezesi są zadowoleni, że mogą pokazać swój dorobek. Dodatkowym czynnikiem mobilizującym jest biuletyn, który wydaje Oddział. Pełni on funkcję informacyjną i zawiera doświadczenia z pracy związkowej.

Największe osiągnięcia w realizacji celów naszego Związku odnotowujemy w mniejszych ośrodkach. Tam jest pełna integracja środowiska, ludzie się znają, spotykają, udzielają wzajemnej pomocy i opieki. W małych miejscowościach istnieje znakomita współpraca z władzami samorządowymi i organizacjami kombatanckimi. Starosta, burmistrz, komendant policji to stali bywalcy spotkań sybirackich. Są oni najczęściej fundatorami znaków pamięci i sponsorami poczęstunków.

Liderem naszego Oddziału jest Koło Jastrzębie-Zdrój i jego długoletni prezes R. Czernecki. On to z okazji świąt sybirackich potrafi postawić na nogi całe miasto: władze lokalne, posłów różnych opcji, orkiestrę wojskową i górniczą, poczty sztandarowe z zakładów pracy, organizacji kombatanckich, młodzież. Dzięki jego inicjatywie jest szkoła im. Zesłańców Sybiru.

Mają osiągnięcia i inne koła, jak: Tychy, Dąbrowa Górnicza, Tarnowskie Góry, Racibórz. Popularyzują wiedzę o zesłaniach, organizując wystawy, spotkania z młodzieżą, dbają o sybirackie znaki pamięci, uczestniczą w pielgrzymkach.

Naszym dorobkiem są znaki pamięci w Kołach Oddziału Katowickiego: 8 tablic pamiątkowych – Katowice, Dąbrowa Górnicza, Rybnik, Sosnowiec, Tarnowskie Góry, Tychy, Jastrzębie-Zdrój, Pszczyna.

7 sztandarów – Katowice, Dąbrowa Górnicza, Rybnik, Sosnowiec, Tarnowskie Góry, Bytom, Jastrzębie-Zdrój.

4 pomniki – Katowice, Racibórz, Tychy, Jastrzębie-Zdrój.

6 rond – Tychy, Dąbrowa Górnicza, Jastrzębie-Zdrój, Sosnowiec, 2 – Katowice.

2 nazwy ulic – Rybnik, Jastrzębie-Zdrój.

1 szkoła im. Zesłańców Sybiru – Jastrzębie-Zdrój.

Ponadto drukujemy wspomnienia (ostatnio Pszczyńscy Sybiracy), a w prasie lokalnej ukazują się relacje z uroczystości sybirackich. Mocnym punktem w pracy koła jest działalność sędzi w stanie spoczynku Danuty Trojnar, która udziela pomocy prawnej wszystkim zgłaszającym się sybirakom.

Oddział ma nową siedzibę z dogodną lokalizacją, lecz bardzo wysokimi kosztami utrzymania, jest sprzęt komputerowy – prezent od sympatyków, mamy stronę internetową, którą stale aktualizujemy.

Opracowujemy coroczne plany pracy uwzględniające wszystkie uroczystości z podziałem na czynności dla poszczególnych członków. Plany te rozsyłamy do kół terenowych.

Współpracujemy z Kuratorium Oświaty – za przykładem Oddziałów w Łodzi, we Wrocławiu organizujemy konkursy międzyszkolne wiedzy o zesłaniach. Finał ostatniego konkursu odbył się 13 kwietnia. Zwycięzcy otrzymali nagrody książkowe i dyplomy. Były specjalne podziękowania dla nauczycieli historii.

Utrzymujemy przyjazne kontakty z organizacjami kombatanckimi, Stowarzyszeniem Rodzin Katyńskich, Rodziną Policyjną. Dwóch członków Oddziału – Danuta Sedlak i Stanisław Kiewro zostało uhonorowanych Odznakami za Zasługi dla Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych.

Utrzymujemy dobre kontakty z władzami samorządowymi. Każdego roku w Dzień Zaduszny wojewoda śląski, marszałek województwa, prezydent miasta, dyrektor IPN-u składają kwiaty i zapalają znicze przy naszym pomniku. Współpraca jest owocna, czego dowodem jest to, że marszałek jest fundatorem opłatków organizowanych przez Wojewódzką Radę Związku Sybiraków.

Jesteśmy zapraszani na wiele uroczystości – ostatnio w związku z obchodami 72. rocznicy mordu polskich policjantów, gdzie uczestniczyły delegacje z całej Polski, m.in. młodzież ze szkoły im. gen. Andersa z Wrocławia ze zniczami. Na zakończenie orkiestra wykonała nasz Hymn Sybiraków.

Szczególną wdzięczność dla naszego Oddziału ze strony sybiraków wzbudziła akcja „Przyjazny Szpital”. Z naszej inicjatywy przewodniczący Wojewódzkiej Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych zwrócił się

do wojewody śląskiego z propozycją wydania „Karty Pacjenta-Sybiraka”. Przy akceptacji dyrekcji szpitali zawarto porozumienie ze Śląskim Narodowym Funduszem Zdrowia i ustalono, że sybiracy poza kolejnością będą korzystali z usług medycznych, co ułatwiło dotarcie do specjalistów, przychodni i szpitali.

W przyszłości zamierzamy kontynuować prace związane z przejęciem opieki nad kaplicą poświęconą Matce-Sybiraczce przy kościele Mariackim w Katowicach,

Współpracę z Uniwersytetem Śląskim dotyczącą stałej ekspozycji w Muzeum Śląskim upamiętniającej deportację mieszkańców Górnego Śląska do sowieckich łagrów.

Współpracę z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie – Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń, w dziele utrwalania znaków pamięci Sybiru.

Kontynuację współpracy z Kuratorium Oświaty, nauczycielami historii i organizację spotkań popularyzujących wiedzę o zesłaniach.

Rozwijanie współpracy z organizacjami kombatanckimi, w szczególności Rodziną Policyjną, z którą wspólnie organizujemy uroczystości rocznicowe.

Realizować będziemy to, co znajduje się w naszym planie pracy.

Danuta Sedlak
prezes Oddziału Katowice

CMENTARZ WOJSKOWY W WAŁCZU

W dniu 8 maja 2011 r. odbyła się uroczystość odsłonięcia i poświęcenia tablicy ku czci Żołnierzy Sybiraków na Cmentarzu Wojskowym w Wałczu, na którym spoczywa 6000 żołnierzy, poległych w wielkiej bitwie w roku 1945 przy zdobywaniu i przełamaniu Wału Pomorskiego.

Uroczystość odbyła się w 67. rocznicę zakończenia II wojny światowej. Poległym został oddany hołd z pełnym ceremoniałem wojskowym. Odsłonięcia tablicy dokonał poseł na Sejm Rzeczypospolitej Paweł Suski, poświęcenia dokonali wspólnie kapłan obrządku rzymskokatolickiego i kapłan obrządku prawosławnego.

Młodzież szkolna uczciła pamięć poległych programem artystycznym. Historię sybiraków i przebieg walk o Wał Pomorski przedstawił w swoim wystąpieniu starosta Wałcza Jerzy Goszczyński.

W uroczystości udział wzięli przedstawiciele Oddziału Związku Sybiraków w Szczecinie z prezes Zarządu Oddziału Iwoną Biedulską.

Inicjatorem powstania Tablicy ku czci żołnierzy sybiraków jest prezes Związku Sybiraków w Wałczu Robert Karbowniczek.

Uroczystość rozpoczęto hymnem państwowym, drugą część rozpoczęto od Hymnu Sybiraków. Na zakończenie odbył się apel poległych, oddano honorowe trzy salwy.

ZG ZS

WSPÓLPRACA Z SYBIRAKAMI

W bardzo uroczystej oprawie dokonano podsumowania 10-letniej współpracy Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika z Wojewódzkim Oddziałem Związku Sybiraków w Kielcach. Po 10 latach od podpisania porozumienia o współpracy Oddziału Wojewódzkiego Związku Sybiraków w Kielcach z Zespołem Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika, w piątek 27 kwietnia 2012 roku nastąpiło wznowienie umowy. Do obowiązków uczniów i nauczycieli należy troska o groby zesłańców, miejsca pamięci, kultywowanie historycznych rocznic wywózek na Sybir, udział delegacji pocztu sztandarowego w uroczystościach i spotkaniach ze świadkami Golgoty Wschodu. Sybiracy z kolei dzielą się swoimi doświadczeniami z młodymi ludźmi, przekazują historię ojców walczących o wolność Polski.

Kielecki Oddział Związku Sybiraków powstał w 1989 roku. W obecnej, siódmej kadencji, funkcję prezesa pełni Bernard Jasiewicz. Jego rodzina była deportowana przez NKWD 25 marca 1949 roku z miejscowości Gieduny (powiat oszmiański, województwo wileńskie). Miejscem zesłania była miejscowość Świrsk w obwodzie irkuckim. W 1955 roku rodzina Jasiewiczów wróciła do kraju.

W 2010 roku Oddział Związku Sybiraków liczył 255 członków.

27 kwietnia w budynku szkoły spotkali się znamienici goście:

Stanisław Sikorski – sekretarz generalny Związku Sybiraków, Bernard Jasiewicz – prezes Zarządu Wojewódzkiego Oddziału Związku Sybiraków, Leszek Bukowski – naczelnik Delegatury IPN w Kielcach, Anna Łakomic – prezes Stowarzyszenia Kielecka Rodzina Katyńska, Rafał Wolski – doradca Starosty Powiatowego w Kielcach, Konrad Otwinowski – przedstawiciel Muzeum Historii Kielc, Zbigniew Jędrzejczyk – były wieloletni dyrektor szkoły, Dyrekcja, grono pedagogiczne, absolwenci II Liceum Profilowanego i Technikum, przedstawiciele mediów.

Na początku spotkania nastąpiło symboliczne przekazanie opieki nad sztandarem Związku Sybiraków z rąk uczniów klasy IV b Technikum młodszym kolegom z klasy I c. Anna Siwek przedstawiła prezentację multimedialną „Pamięć zmarłym – żyjącym pojednanie”, obrazującą martyrologię Polaków zsyłanych, od czasów konfederacji barskiej, na Sybir. Mogliśmy jeszcze raz prześledzić drogi świadków represji stalinowskich, których najpiękniejsze lata dzieciństwa i młodości przypadły na zesłaniu.

Spotkanie uświetniła obecność trzech sztandarów – sztandaru Związku Sybiraków, sztandaru szkoły i historycznego sztandaru drużyny harcerskiej (1947), działającej przy szkole.

Uroczyście podpisano porozumienie o współpracy ZSE im. Mikołaja Kopernika z Oddziałem Wojewódzkim Związku Sybiraków. Podpisy na dokumentach w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach złożyli dyrektor Violetta Nowak oraz prezes Bernard Jasiewicz.

W swoim wystąpieniu Bernard Jasiewicz, wzruszonym głosem, przywołał wspomnienia dramatycznej wywózki z okolic Wilna do obwodu irkuckiego w Rosji.

Z kolei głos zabrał sekretarz generalny Stanisław Sikorski. Przypomniął o obowiązku kultywowania pamięci o przeszłości. Jest ona niezbędna, aby nigdy więcej nie powtórzyły się wydarzenia naznaczone męczeństwem niewinnych, śmiercią i kaźnią ludzi, nieuznawanej przez oprawców, narodowości. Obaj panowie na ręce dyrektor Violetty Nowak przekazali pamiątkowe publikacje. Także Anna Łakomic i Leszek Bukowski wręczyli wydawnictwa dotyczące najnowszej historii Polski. Będą one źródłem wiedzy uczniów „Kopernika” i inspiracją do starań, aby uczyć się miłości ojczyzny poprzez pamięć o jej niełatwych, bolesnych dziejach.

Wicewojewoda Beata Oczkowicz, która nie mogła osobiście przybyć na spotkanie, przesłała list gratulacyjny, w którym przekazuje dla kadry pedagogicznej naszej szkoły i dyrekcji wyrazy najwyższego uznania za wycho-

wanie młodzieży w duchu patriotycznym. „...nasze decyzje i nasza postawa są odzwierciedleniem wewnętrznych wartości człowieka, a tym samym przykładem dla młodych pokoleń. Dlatego tak ważne jest, aby nasza miłość i przywiązanie do Ojczyzny nie ograniczały się jedynie do słów, ale by za nami przemawiały czyny świadczące o szacunku do Ziemi i jej historii...”

TURNIEJ WIEDZY O PATRONIE

Nowością tegorocznego Święta Szkoły był „Turniej wiedzy o patronie” w formie wiedzy konkurencji drużynowej. Uczniowie wszystkich klas otrzymali wcześniej materiały z zagadnieniami dotyczącymi historii i geografii Syberii, znaczących postaci oraz miejsc pamięci. Na sali gimnastycznej wyznaczono stanowiska dla wszystkich klas, pytania były wyświetlane z rzutnika, a wszyscy odpowiadali jednocześnie, zapisując odpowiedzi na przygotowanych kartach. Zadania były trudne i bardzo urozmaicone. Oprócz pytań z wiedzy o geografii Syberii, ważnych datach i postaciach

Fragment uroczystości poświęconej Sybirakom.

z tamtego okresu, uczniowie musieli po ułożeniu puzzli rozpoznać znaki pamięci i symbole z najbliższej okolicy, wykazać się znajomością hymnu szkoły, napisać list do przyjaciół, opisując życie na Syberii, czy zrobić „coś z niczego”, czyli wczuć się w los zesłańców, którzy musieli sobie zorganizować życie tam, na wygnaniu. Z brzoźowych palików, dratwy i gałganów trzeba było wykonać dowolny mebel i zabawkę. Zaangażowanie i pomysłowość były ogromne, trochę gorzej z trwałością (ale na pracę mieli bardzo mało czasu). Ciekawa okazała się konfrontacja z panem Rafałem – naszym sybirakiem, który z nostalgią wspominał, że tam, na Syberii, nie było sznurków. Na pytanie uczniów jak sobie radzili odpowiedział, że musieli rwać łyko z drzew, aby coś związać. Prawdziwa, żywa lekcja historii, a pan Rafał najlepszym nauczycielem.

I wprawdzie nagrodą dla zwycięskiej klasy 2 a był wspaniały puchar ufundowany przez dyrektor szkoły, to najcenniejsze zdaniem organizatorów są emocje, wzruszenia, znajomość problematyki oraz integracja i zaangażowanie klas, ... a także zdrowa rywalizacja. Czyli przyjemne z pożytecznym.

Puchar jest przechodni, więc za rok na pewno znów będzie wspaniała zabawa połączona z nauką.

Zaproszeni goście na uroczystości.

I jak na święto i imieniny przystało, wszyscy mogli raczyć się słodkościami upieczonymi przez wspaniałe mamy. Było pycha.

Agnieszka Celuch

Wręczenie Odznak Honorowych Sybiraka Agnieszce Celuch i Katarzynie Brauze. Różę wręcza Zbigniew Brodniak.

Rafał Panek wręcza kwiaty dyrektorce szkoły.

CZY SZKOŁA MOŻE OBCHODZIĆ IMIENINY?

Imieniny szkoły to rocznica nadania imienia. W gimnazjum im. Sybiraków w Jerzmannkach imieniny obchodzone były po raz drugi jako Święto Szkoły w ostatni dzień przed feriami zimowymi.

Chociaż to dopiero druga rocznica, ale już wykształciła się pewna tradycja: wystąpił poczet sztandarowy, śpiewaliśmy wspólnie hymn, salę ozdobiły symboliczne dekoracje, obejrzelśmy kolejny podniosły i wzruszający spektakl (tym razem jako opowieść dziadka dla swej wnuczki) przeplatany wierszami i pieśniami o charakterze patriotycznym (wciąż nowy repertuar i nowi wykonawcy), wysłuchaliśmy ważnych przemówień i nieustannych deklaracji o wychowaniu w poczuciu patriotyzmu. Młodzież swoim zachowaniem po raz kolejny dała wyraz dojrzałości i zrozumienia dla tragicznego losu swojego niezwyklego patrona. Zaciemniona sala, świece w rękach występujących, przejmująca muzyka, stare fotografie i obrazy ilustrujące tragiczne dzieje narodu polskiego, wyświetlane jako tło dla występujących – to wszystko sprawiło, że klimat tej uroczystości znacznie odbiegał od tradycyjnych akademii w wielu szkołach. Wyjątkowy patron zasługuje na wyjątkowe traktowanie. Dziękujemy, że Wy Sybiracy jesteście z nami.

Swoje podziękowanie wyrazili też w niezwykle sposób sybiracy wierszem pana Rafała o małej tabliczce, kwiatami imienninowymi złożonymi na ręce pani dyrektor Renaty Mikołajów oraz odznaczeniami Odznaką Honorową Sybiraka przyznanymi paniom: Katarzynie Brauza i Agnieszce Celuch. Obie wyróżnione traktują to jako publiczne zobowiązanie do jeszcze większego zaangażowania w ideę utrwalania pamięci o Golgocie Wschodu.

Agnieszka Celuch

MAŁA TABLICZKA

Jak taka mała, niema tabliczka może kryć tyle historii?

Dziejów narodu, losów jednostek, państwa upadków i glorii.

Mała tabliczka, a tyle prawdy każda litera ukrywa,

O tych co byli, są i nie będą. W niej mieszka prawda prawdziwa.

W małej tabliczce niczym w zwierciadle widać rozdroża Sybiru;

Komi, Czukotka, Irkuck, Buchara. Miejsca przywdziane w czerń kiru.

Mała tabliczka na licu szkoły zwiększa jej siłę rażenia
Bo, do niedawna anonimowa, dziś Sybiraków imienia.
Cieszy mnie widok barwnej tabliczki, mimo to temat jest sporny,
Czy ją przedwcześnie nie zechcą zgubić – polskiej oświaty – reformy?
A przecież mała, niema tabliczka ważnym przesłaniem się chlubi.
Chce bowiem przenieść przez pokolenia to, co w historii się gubi.
Od Was zależy przyszli rodzice, jak przetrwa sztyle i burze?
Czy będzie sama w sobie historią, czy tylko szyldem na murze?

Rafał Paszek

KONKURS W LUBANIU

W ramach współpracy Związku Sybiraków Koła w Lubaniu, Oddział Jelenia Góra z Powiatowym Centrum Edukacji w Lubaniu od roku 2008 odbywają się konkursy „Wiedzy o sybirakach”. Konkursy adresowane do uczniów szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatów: lubańskiego, lwóweckiego, zgorzeleckiego i bolesławieckiego pod hasłem „Nie dajcie nam o sobie zapomnieć”. Od początku ich trwania odbywają się pod patronatem starosty lubańskiego i Koła Związku Sybiraków w Lubaniu. W roku szkolnym 2011/2012 odbyła się już kolejna V edycja konkursu.

Zadaniem uczniów biorących udział w V edycji konkursu „Wiedzy o sybirakach” było stworzenie pracy na podstawie wywiadu z sybirakiem. Temat konkursu pozwalał na samodzielną i twórczą interpretację problemu z zakresu wiedzy o sybirakach pod kierunkiem nauczycieli historii. Uczniowie mogli pracować indywidualnie, a także w grupach maksimum trzech uczniów. W pracy mógł być materiał ikonograficzny i dokumenty poświadczające tożsamość sybiraka.

Do konkursu zgłosiły się cztery szkoły:

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Kombatantów Ziemi Lubańskiej w Lubaniu,
2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. A. Mickiewicza w Lubaniu,
3. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Lubaniu,
4. Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Lwówku Śląskim.

Udział w konkursie wzięło łącznie 26 uczniów. Uczniowie przeprowadzili wywiady z 16 sybirakami. Ich prace zostaną wydane w formie książkowej.

Pierwsze miejsce zajął uczeń ZSP nr 2 w Lubaniu – Łukasz Kapica, nauczyciel prowadzący Grażyna Hutnik. Drugie miejsce zajęła uczennica ZSOP im. KZL w Lubaniu – Katarzyna Czerner, nauczyciel prowadzący mgr Urszula Hetnar. Komisja przyznała dwa trzecie miejsca, które zajęły uczennice ZSOiZ w Lwówku Śląskim – Karolina Sabada i Samanta Paraniak i uczennice ZSP im. KZL w Lubaniu – Justyna Rajsztak i Amanda Skrzynecka, nauczyciel prowadzący mgr Urszula Hetnar.

W dniu 15 marca 2012 roku uczestnicy konkursu spotkali się na uroczystości wręczenia nagród. Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali dyplomy pamiątkowe, a uczniowie prac wyróżniających się nagrody rzeczowe ufundowane przez starostę powiatu lubańskiego i Zarząd Koła Związku Sybiraków w Lubaniu. Ponadto nauczyciele historii wszystkich uczestniczących w konkursie szkół otrzymali od Związku Sybiraków kasetę z filmem pt. Losy Zesłańców Sybiru.

Romuald Karczewski
Prezes Zarządu ZS w Lubaniu

INAUGURACJA GOLGOTY WSCHODU INACZEJ

Od wielu lat prowadzimy corocznie w Gimnazjum nr 50 im. Lotnictwa Polskiego w Poznaniu wykłady związane z Golgotą Wschodu. W październiku rozpoczynamy wykłady w poszczególnych klasach, a w drugim półroczu wychowawcy tych klas prowadzą zajęcia uzupełniające i doskonalące.

Od czterech lat inaugurację roku szkolnego rozpoczynamy informacjami, a następnie wyjeżdżamy autobusem w 45-osobowej grupie młodzieży, trzech nauczycieli i pięciu sybiraków do Szymbarku – Skansenu Budownictwa Drewnianego na Pomorzu. Tam znajdują się również domy unikalne, np. dom drewniany przywieziony z Turcji i dom drewniany z dalekiego Irkucka liczący 240 lat, w którym mieszkali Polacy tam zesłani.

Na torach kolejowych stoi oryginalna lokomotywa z czerwoną gwiazdą i trzy wagony towarowe z przyczami, w jakich wywożono Polaków na Sybir

w latach 1940–41 i później. Poza tym pokazane są ziemianki z pryzcami, miejsce imitujące tereny typu Katyń, z zaznaczeniem innych miejsc straceń na terenie byłego Związku Radzieckiego.

Po zwiedzeniu skansenu uczniowie lepiej rozumieją nasze wykłady.

Po wycieczce uczniowie opowiadają, co widzieli, i mówią o swoich wrażeniach.

W drodze powrotnej uczniowie relacjonują, co widzieli, a sybiracy opowiadają swoje przeżycia z zesłania na terenie byłego Związku Radzieckiego. W ten sposób młodzież dowiaduje się od autentycznych zesłańców o ich losie – w podręcznikach takich szczegółów nie znajdują.

Ziemomysł Anger

**wiceprezes Poznańskiego Oddziału
Związku Sybiraków**

SZYMBARK 2011 – RELACJE UCZNIÓW GIMNAZJUM NR 50 W POZNANIU

Na wycieczce do Szymbarku najbardziej podobało mi się zejście do bunkra. Budził we mnie strach i niepokój, zwłaszcza kiedy zgasły światła i włączono dźwięk i światło. Czułam się wtedy tak, jakbym żyła w tamtych czasach. Na szczęście ja przeżywałam to tylko dwie minuty, a oni niestety sześć lat.

Ewelina Krzyżaniak

Zwiedzając skansen w Szymbarku zaczęłam doceniać wygodę, jaką mamy w obecnych czasach. Ludzie wywożeni na Syberię żyli i mieszkali w bardzo surowych i prymitywnych warunkach. Także długa podróż „pociągami do nikąd” była pasmem udręki i cierpienia. O przeżyciach na Syberii opowiadali nam w drodze powrotnej jadący z nami sybiracy. Ich relacje bardzo mnie poruszyły. Nie wiedziałam, że ktoś może doświadczyć tyle trudów i być nadal pogodnym człowiekiem.

Ola Semmerling

Wycieczka do Szymbarku pozwoliła mi trochę poznać kulturę tego regionu. Szczególnie podobała mi się kaszubska piosenka śpiewana przez

przewodnika. Jednak największe wrażenie zrobiły na mnie zdjęcia, które wysiały w zwiedzanych obiektach. Przedstawiały wychudzone dzieci, kobiety, mężczyźni i żołnierzy.

Olga Horla

Podróż do Szymbarku miała na celu pomóc nam poszerzyć wiedzę o Gólgocie Wschodu. Gdy zobaczyłam wagony, w których przewożono sybiraków, przeszły mnie dreszcze. Wyobraziłam sobie, co czuli więźniowie oraz jak byli traktowani. Nikomu nie życzyłabym takich podróży. Mamy

ogromne szczęście, że mogliśmy dowiedzieć się o tym od naocznych świadków tych wydarzeń, naszych towarzyszy podróży. Wszyscy powinniśmy pamiętać o sybirakach. Jest to nasz patriotyczny obowiązek.

Zosia Kosicka

Wycieczka ta była okazją do bezpośredniego spotkania z sybirakami, ludźmi, którzy tak wiele w swoim życiu przeżyli. Podziwiam ich za siłę i wytrwałość, bo ich opowieści o Syberii są przerażające.

Paulina Białaszyk

W Muzeum.

Chata sybiraków.

Dom do góry nogami.

Wyjazd do Szymbarku pomógł mi poznać chociaż cząstkę tego, co działo się w czasie wojny. Szczególnie wzruszały mnie opowiadania sybiraków, ich przeżycia i doświadczenia.

Agata Siudzińska

Młodzież gimnazjalna w skansenie w Szymbarku przy lokomotywie.

Na mnie największe wrażenie zrobił barak więzienny. Przewodnik mówił, że spało tam około 150 osób. Próbowałam sobie wyobrazić, jak ci ludzie tam się mieścili. A jednak! Kładli się na pryczy, kulili się z zimna, a niektórzy niestety umierali.

Kamila Bartoszek

W Szymbarku byłam kolejny już raz. Tym razem jednak pobyt ten został we mnie specjalne wrażenia. Stało się to za przyczyną sybiraków, którzy z nami pojechali. Ich słowa przybliżyły mi obraz życia na Syberii. Duże wrażenie zrobił na mnie też Hymn Sybiraków. Jego podniosła melodia i tekst zachęca do poznawania trudnej historii ojczyzny.

Wiktorja Szmít

Wnętrze chaty sybiraków.

Młodzież słucha opowieści o zestraniach.

W NASZYCH KOŁACH I ODDZIAŁACH

Kielce. W dniu 27 kwietnia 2012 roku w Zespole Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika w Kielcach odbyła się uroczystość, w czasie której nastąpiło podpisanie Porozumienia o Współpracy pomiędzy Zespołem Szkół a Związkiem Sybiraków Oddział w Kielcach.

Porozumienie to stanowi kontynuację współpracy podjętej wiele lat wcześniej. Zespół Szkół jest opiekunem Sztandaru Związku Sybiraków. Opiekę sprawuje każdorazowo klasa II Szkoły przez okres 3 lat, a więc do zakończenia edukacji przez uczniów klasy sprawującej opiekę nad sztandarem. Przekazanie sztandaru nastąpiło uroczystie z pełnym ceremoniałem.

Porozumienie o Współpracy podpisali dyrektor Zespołu Szkół Violetta Nowak i prezes Zarządu Oddziału Związku Sybiraków Bernard Jasiewicz. W wystąpieniach strony podkreśliły dobrą, pełną zrozumienia dotychczasową współpracę i pełną wolę jej kontynuowania.

Na ręce dyrektor Violetty Nowak przekazano Księgę Sybiraków w trzech tomach do zbiorów Szkoły.

Zarząd Główny Związku Sybiraków składa podziękowanie i gratulacje dyrektor Violetcie Nowak i gronu nauczycielskiemu.

Oprac.: ZG ZS

Warszawa. W kościele pw. Matki Bożej Królowej Polskich Męczenników odbyło się spotkanie wielkanocne sybiraków – członków Koła Praga-Południe. Organizatorem spotkania był Zarząd Koła z jego prezesem Romanem Burzyńskim. Gościny i błogosławieństwa udzielił ks. proboszcz Krzysztof Jachowski, kapelan Koła. W spotkaniu uczestniczyło około 100 sybiraków.

Warszawa. 12 kwietnia br. w Muzeum Niepodległości odbyła się projekcja filmu Udział żołnierzy-sybiraków na frontach II wojny światowej w reżyserii Henryka Okulewicza. Wprowadzenie do filmu wygłosił płk Ryszard Piotrowski.

Warszawa. Z inicjatywy Związku Sybiraków Koło Śródmieście odbyła się w marcu projekcja filmu Wojtek. Niedźwiedź, który poszedł na wojnę, produkcji Wielkiej Brytanii. Gości przywitała dyr. Fundacji Aneta Hoffman, która wygłosiła krótkie wprowadzenie do filmu.

Warszawa. 15 marca br. w Muzeum Niepodległości odbyła się promocja książek wydanych przez Polskie Towarzystwo Ludoznawcze we Wrocławiu S. Teresa Antonietta Frącek RM „Zesłaniec nad brzegami Wołgi. Miniatury z życia abp. Zygmunta Szczęsnego Felińskiego 1822–1895” i Eugeniusz Niebelski „Tunka. Syberyjskie losy księży zesłańców 1863 roku”. Obecni byli autorzy książek, spotkanie prowadził prof. Zbigniew Wójcik.

Warszawa. W marcu odbył się pokaz filmu pt. W gościnie u dobrego maharadży. Wspomnienia z pobytu w osiedlu dzieci polskich w Indiach w latach 1942–46.

Rada Warszawy podjęła decyzję nazwania skweru przy ul. Opaczewskiej imieniem Dobrego Maharadży (pełne nazwisko maharadży brzmi: Jam Saheb Diqvijsinhji).

Sulejówek. 20 maja br. w 81. rocznicę urodzin śp. Mariana Jonkajtysa w kościele pw. NMP Matki Kościoła odbyła się msza św. w intencji kombatantów. Po mszy sybiracy udali się do Parku im. Mariana Jonkajtysa, gdzie pod obeliskiem złożono kwiaty i zapalono znicze. Obecnych przywitała Zofia Wolanin, inicjatorka spotkania. O zasługach i znaczeniu w dziejach Sulejówka Mariana Jonkajtysa mówił burmistrz Arkadiusz Śliwa. W uroczystości uczestniczyli też uczniowie miejscowej Szkoły Podstawowej.

13 listopada 2011 odszedł

śp. Jan Stanisław Tumiłowicz

urodzony w 1933 r. w Hancewiczach na Polesiu.

Był współautorem wystawy „Wojna 1939–1945”

i „Pamiętki Rodzinnej” prezentowanej w szkołach w Lublinie.

Odnaczony Odznaką Honorową Sybiraka, Krzyżem Zesłańców

Sybiru, Srebrnym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci,

Złotym Krzyżem Zasługi.

Cześć Jego Pamięci

Zarząd Oddziału Związku Sybiraków w Lublinie

Z wielkim żalem żegnamy zmarłego dnia 30 kwietnia 2012 roku

śp. prof. Wiesława Chrzanowskiego

inicjatora reaktywowania Związku Sybiraków w 1988 roku.

Rodzinie i Bliskim wyrazy współczucia
w imieniu społeczności sybiraków składa
Zarząd Główny Związku Sybiraków

W dniu 6 lutego 2012 roku zmarł

śp. Adolf Szawara

współorganizator i prezes Zarządu Koła

Związku Sybiraków w Ustrzykach Dolnych.

Odnaczony wieloma odznaczeniami państwowymi, w tym
Krzyżem Virtuti Militari, Krzyżem Zesłańców Sybiru, Odznaką
Honorową Sybiraka, Medalem Pro Memoria

Cześć Jego Pamięci

Zarząd Główny Związku Sybiraków

7 lutego 2012 roku zmarła
śp. Bronisława Fałat
prezes i założycielka Koła Związku Sybiraków w Świerzawie

Cześć Jej Pamięci
Zarząd Główny
Związku Sybiraków

19 marca 2012 roku zmarł w Londynie w wieku 106 lat
śp. Władysław Basza
więzień sowieckich łagrów, żołnierz armii gen. Wł. Andersa,
uczestnik bitwy pod Monte Cassino,
odznaczony Srebrnym Krzyżem Virtuti Militari

Cześć Jego Pamięci
Zarząd Główny
Związku Sybiraków

9 marca 2012 r. pożegnaliśmy nieodżałowanej pamięci
śp. Krystynę Weber

Była członkiem Zarządu Oddziału i skarbnikiem Koła
w Toruniu.

Zarząd Oddziału Toruńskiego
Związku Sybiraków

Spis treści

Sprawy organizacyjne	3
Pismo Zarządu Głównego ZS z dn. 10.04.12 do przewodniczącego Rady Miasta Gdyni.....	3
Pismo Zarządu Głównego ZS z dn. 17.05.12 do prezesa Koła w Lubaniu	4
Pismo Konsulatu Generalnego RP w Winnicy do J. Pawłowskiego.....	5
Nagrody książkowe – podziękowanie NCE Kubajak	6
Moim Rodzicom – R. Marchwicki	7
Podziękowanie abpa Tomasza Pety	11
Pismo Zarządu Głównego ZS do abpa Pety	11
Zebranie Zarządu Głównego ZS w dn. 26.04.12.....	12
Uroczystości i spotkania	19
Odwiedziny stuletniej sybiraczki Janiny Bartnickiej – J. Hryniewicka.....	19
112 lat Apolonii Lisowskiej – ZG ZS	20
Pamięć o sybirakach – P. Jackowski	21
A myśmy szli i szli – niepokonani (z internetu)	22
Powołanie Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru w Białymstoku – J. Hryniewicka.....	22
Spotkanie opłatkowe	24
Spotkanie noworoczne – W. Kuźma, T. Bugajska.....	25
Pamiętna rocznica – H. Dzierma.....	28
Hołd żyjącym, wieczna pamięć zmarłym – J. Hryniewicka	29
Akademia w 72. rocznicę wywózki na Sybir – W. Kowalczyk	30
Uroczysta akademie w SP w Białymstoku – H. Dzierma	32
Z młodzieżą o zesłaniu na Sybir – A. Makowska-Cieleń.....	33
Obchody 72. rocznicy deportacji na Sybir w bogatyńskim Kole – Z. Kulikowska	34
72. rocznica pierwszej masowej wywózki na Sybir – T. Wiśniewska	36
Obchody 72. rocznicy deportacji na Sybir w Przemyślu – S. Żak.....	39
Spotkanie z młodzieżą gimnazjalną w Drohojowie – S. Żak.....	42
Spotkanie członków Koła Warszawa-Ochota – I. Piotrowski.....	44
Kwietniowe uroczystości sybirackie – H. Dzierma, J. Hryniewicka.....	46
Krzewimy wiedzę o losach sybiraków wśród młodzieży – S. Żak.....	48
Spotkanie w Kole Żoliborz-Bielany – M. Niekoraniec.....	50
Odsłonięcie i poświęcenie Krzyża-Pomnika w Rudce – J. Hryniewicka	52
XXVII Rajd Szlakiem naszej historii – I. Piotrowski	54
Dzień Pamięci o Sybirakach w Nowych Piekutach	55
Prezentacja Oddziału ZS w Katowicach – D. Sedlak.....	60
Cmentarz Wojskowy w Wałczu – ZG ZS	62
Współpraca z sybirakami	63
Turniej wiedzy o patronie – A. Celuch	65
Czy szkoła może obchodzić imieniny – A. Celuch	68
Mała tabliczka – R. Paszek	68
Konkurs w Lubaniu – R. Karczewski.....	69
Inauguracja Golgoty Wschodu – inaczej – Z. Anger.....	70
Szymbark 2011 – relacje uczniów Gimnazjum nr 50 w Poznaniu	71
W naszych Kołach i Oddziałach	76
Odeszli od nas	78